

Jednička

... NEJSTARŠÍ, A PŘECE MLADÁ

TÉMA: **Jednička a osmičky**

ROZHOVOR: Metastazování jako cíl léčby? Ve výzkumu máme strategický náskok před světem!

Jednička

Časopis 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy

Ročník: 6

Číslo: 4/2018

Adresa vydavatele: Kateřinská 1660/32, 121 08 Praha 2

IČ vydavatele: 00216208

Redakční rada: Aleksi Šedo, Martin Vejražka

Redakci řídí: Jana Tlapáková

Redakce: Petra Klusáková, Zuzana Burianová, Hana Dittrichová,
Anna Jarmarová, Markéta Sýkorová, Michal Španko

Grafická úprava: Kristýna Heřmanová

Tisk: Triangl, a.s.

Vyšlo dne: 16. 10. 2018

Uzávěrka dne: 30. 9. 2018

Náklad: 2000 kusů

MK ČR E 23317

ISSN 2336-4181

Neprodejné, vychází pětkrát ročně.

Své dotazy či náměty můžete posílat na e-mail: jednicka@lf1.cuni.cz

Placená inzerce: strana 41

Jednička aktuálně 2

Kalendář 4

Jednička v číslech 5

Senátoviny 5

Jednička ve vědě 6

TÉMA: Jednička a osmičky 8

Hyde park 12

Klinika na Jedničku 14

Infografika: Nově zapsaní studenti a noví absolventi 15

Vymaňte se ze svého stereotypu 16

18

VŠICHNI CHCEME BÝT JEDNIČKA: Metastazování jako cíl léčby? Ve výzkumu máme strategický náskok před světem!

Středoškoláci na Jedničku 22

Ze studentských spolků 23

STÁŽ:

Havana: gynekologická stáž uprostřed „tvrdého komunismu“ 26

Na zkušenou v Arménii na stomatochirurgii 28

Absolventi s Jedničkou 29

Co pro mě znamená Jednička 30

Jednička měsíce 30

Jednička v médiích 31

Jednička v sítích 31

32

HISTORIE: 80 let ÚVN: za dobu jednoho lidského života léčila milióny nemocných

Jednička ve sportu 34

Významná ocenění 35

Mozek na Jedničku 35

Mimo medicínu 35

Knižní novinky 36

Jednička blahopřeje 36

Informační zdroje 36

Jednička objektivem 37

Radiochirurgický přístroj pro komplexní léčbu pacientů s nádory mozku

Neurochirurgická a neuroonkologická klinika rozšíří na základě doporučení přístrojové komise ministerstva zdravotnictví své terapeutické portfolio o radiochirurgický přístroj, který umožňuje moderní komplexní péči o pacienty s nádory centrální nervové soustavy. „Přístroj v rukou našich specialistů poskytne stovkám pacientů ročně novou šanci na léčbu a návrat k běžnému životu,“ uvedl ředitel Ústřední vojenské nemocnice – Vojenské fakultní nemocnice Praha profesor Miroslav Zavoral. Ročně zde operují cca 400 nemocných s různými onkologickými diagnózami.

„K tomu, abychom mohli deklarovat, že pacientům poskytujeme špičkovou neuroonkologickou péči v celé šíři, doposud chyběla dostupná radioterapeutická modalita. Naše vlastní, výsledky podložená zkušenost dokládá, že pokud se například po resekčním výkonu u glioblastomu ozáření neaplikuje včas, je jeho terapeutická efektivita velmi nízká, až bezvýznamná. Koordinace a návaznost jsou v tomto případě pro výsledný účinek léčby zásadní,“ zdůrazňuje děkan 1. LF UK a přednosta Ústavu biochemie a experimentální onkologie profesor Aleksi Šedo.

klu

Doc. P. Klener novým proděkanem

Proděkanem pro vědeckou činnost se od 1. října 2018 stal docent Pavel Klener jr., který působí na Ústavu patologické fyziologie a rovněž na I. interní klinice – klinice hematologie. Ve své práci se mimo jiné zabývá molekulárními mechanizmy protinádorového synergistu a lékové rezistence.

red

O poruchách příjmu potravy

Další z pravidelných dialogů o medicíně nejen s novináři se bude tentokrát věnovat tématu poruch příjmu potravy. Diskutující, v čele s profesorkou Hanou Papežovou z Psychiatrické kliniky, se dotknou témat, jako jsou vliv chování a emocí na příjem potravy, vliv společnosti a sociálních sítí na tyto pacienty, leger artis léčba, chronicita pacientů, ale i aktuální výzkum a perspektivy terapie poruch příjmu potravy v budoucnu. MEDialogy se uskuteční 20. listopadu od 10.00 ve velké zasedací místnosti děkanátu, Na Bojišti 3, Praha 2.

klu

Změny v podmínkách přijímacího řízení

V rámci přijímacího řízení do akademického roku 2019/2020 se uchazeči o studium na naší fakultě musejí připravit na řadu změn

v oblasti přijímacích zkoušek. Jednou z velkých změn je fakt, že se sníží počet otázek při zkoušce ze 100 na 70 u každého profilového předmětu, celkem tedy budou moci uchazeči o studium Všeobecného nebo Zubního lékařství získat maximálně 210 bodů za testy. Novinkou je zvýšení počtu bodů za bonifikaci z matematiky na 30 možných. Další bodové ohodnocení (30 bodů) mohou uchazeči získat za umístění na 1.–3. místě v krajském kole předmětové soutěže (tzv. olympiády) typu A z chemie, fyziky, biologie nebo matematiky! Do oboru Všeobecné lékařství se bude přijímat 450 uchazečů na základě prospěchu na střední škole, naopak u oboru Zubní lékařství bude zrušena možnost upuštění od přijímací zkoušky. U navazujícího magisterského studia oborů Adiktologie a Nutriční specialista bude zrušena prezenční forma studia a ponechána bude možnost přihlásit se do kombinované formy. Navazující obory Ergoterapie a Intenzivní péče nebudou otevřeny. Více informací o změnách naleznete na fakultních stránkách v sekci pro uchazeče.

zub

Foto: archiv 1. LF UK

První absolventky bakalářského studia Porodní asistence

Na Gynekologicko-porodnické klinice „U Apolináře“ absolvovalo studium oboru Porodní asistentka v bakalářském studijním programu prvních 14 porodních asistentek. „V dnešní době stoupají nároky na vědomostní a dovednostní úroveň pracovníků ve zdravotnictví, porodní asistentky nevyjímaje. Ty jsou nezastupitelným článkem týmu, který pečuje o prevenci, event. diagnostiku a včasný zásah v průběhu nepravidelností těhotenství, porodu a šestinedělí,“ vysvětlil vedoucí lékař Perinatologického centra Gynekologicko-porodnické kliniky profesor Antonín Pařízek. Profese porodních asistentek tak vyžaduje náročné studium.

klu

Plesání s Jedničkou

Již 131. reprezentační ples mediků nás čeká hned druhý lednový pátek, tedy 11. 1. 2019. Přijďte se svou drahou polovičkou, kamarádem či kamarádkou a protančete s Jedničkou střívece. Vybrat si budete moci hned z několika žánrů. Velký sál rozezvučí orchestr Karla Vlacha, The Beatles revival a Bára Basiková, v Malém sále se pak můžete těšit na Elektro Swing show a Zimní zahrada bude opět patřit studentským kapelám a nově také silent disku. Kromě toho se nezapomeňte přijít podívat na předtančení taneční školy InDance a naučit se tak nové taneční kreace. Lístky budou k dispozici již od prosince na obvyklých prodejních místech. Těšíme se na vás!

zub

s potiskem loga na průhledném tvrzeném plastu. Vybrat si opět můžete ze tří barev – červené, zelené, černé. Kompletní nabídku naleznete na www.alumni1lf.cz/e-shop.

zub

„Soudní“ povede doc. R. Čabala

Funkce přednosta Ústavu soudního lékařství a toxikologie se od 1. října 2018 ujal docent Radomír Čabala.

red

Vaše oblíbená jídla v zrekonstruované kantýně

Minulý rok se slavnostně otevřely dveře nového studentského klubu a v něm nově zřízeného bistra. Firma Fair Food Club, která bistro provozuje, má ve svém názvu slovo „fair“, tedy „pocitivé“, a přesně takové jídlo připravuje. Každý den je tak pro vás připraveno čerstvé pečivo, saláty, denní domácí polévky a pomazánky, čerstvé sendviče a fair trade káva. V říjnu se navíc můžete těšit na slavnostní otevření nově zrekonstruované kantýny. Přes prázdniny se totiž tvrdě pracovalo, aby pro vás vznikla nová místa k sezení a pro Fair Food Club větší prostor k rozšíření sortimentu vašich oblíbených jídel. Tak se stavte a dejte si něco dobrého!

zub

Už máte ponožky a lahev s pelikánem?! :)

Stále pro vás rozšiřujeme nabídku fakultních propagačních předmětů, které budou nejen praktické, ale především vás budou bavit. Nově si tedy můžete pořídit bavlněné ponožky s motivem pelikána. Dostupné jsou ve třech barevných kombinacích a dvou velikostech – 38–41 pro dámy, 43–46 pro pány. Vyzkoušejte sytě růžovou v kombinaci se zelenou barvou nebo královskou modř spolu s červeným lemem a do práce si pak kupte klasické bílé ponožky s šedým pelikánem. Další novinkou je püllitrová lahev se sítkem pro správné dodržování pitného režimu, taktéž

Kde nesmíte chybět

Gaudeamus Brno

Kdy: 23.–26. 10. 2018

Kde: Výstaviště Brno, Výstaviště 405/1
Evropský veletrh pomaturitního
a celoživotního vzdělávání.

MEDialogy

Kdy: 20. 11. 2018 od 10.00

Kde: Velká zasedací místnost děkanátu,
Na Bojišti 3, Praha 2
Dialogy odborníků s novináři, tentokrát
na téma poruch příjmu potravy.

Den otevřených dveří na Jedničce

Kdy: 5. 1. 2019 od 10.00

Kde: Kateřinská 32, Praha 2,
a ostatní budovy 1. LF UK
1. LF UK otevírá své prostory pro uchazeče o studium.

Gaudeamus Praha

Kdy: 22.–24. 1. 2019

Kde: PVA Expo Praha, Beranových 667
Evropský veletrh pomaturitního
a celoživotního vzdělávání.

Křeslo pro Fausta

Kdy: 25. 10. 2018 od 17.00

Kde: Fausták – Akademický klub 1. LF UK, Karlovo nám. 40,
Praha 2
Setkání s přednostou Kliniky otorinolaryngologie a chirurgie
hlavy a krku 1. LF UK a FN Motol profesorem Janem Plzákem.

Informační den UK

Kdy: 10. 11. 2018 od 9.00

Kde: Areál Albertov, Praha 2
Prezentace jednotlivých fakult UK v posluchárnách
a na informačních stáncích.

Křeslo pro Fausta

Kdy: 29. 11. 2018 od 17. 00

Kde: Fausták – Akademický klub 1. LF UK, Karlovo nám. 40, Praha 2
Setkání s přednostkou Oční kliniky 1. LF UK a VFN profesorkou
Jarmilou Heissigerovou.

131. reprezentační ples mediků

Kdy: 11. 1. 2019 od 20.00

Kde: Palác Žofín, Slovanský ostrov 226, Praha 1
Reprezentační ples nejen pro mediky. Tradiční slavnostní
událost pro všechny z Jedničky!

(1756–1791) **Wolfgang Amadeus Mozart**

Malá noční hudba

Ave verum corpus

Korunovační mše

28. koncert z cyklu Fakulta v srdci Karlova se koná
ve středu 24. října 2018 v 19.00 hodin
kostel svatého Apolináře, Apolinářská 9, Praha 2

Odkud a na co směřují milióny pro lékařské fakulty?

Foto: archiv 1. LF UK

Otázka v titulku předznamenává dvě sdělení a jednu dobrou zprávu. Odkud? To je jasné. Zdravíme ministerstvo školství, zapracovalo ministerstvo zdravotnictví, ÚZIS. Střípek sentimentu snad věnujme i Asociaci děkanů lékařských fakult ČR :) Na co? Nelze udržet učitele lékařství ve školství, mohou-li si vydělat dvojnásobek ve zdravotnictví či ve vědě. Nelze zaplatit učitele, dostává-li fakulta pouze dvě třetiny toho, co ji stojí medik. Je divné, je-li učitel na LF placen hůře než na základní či střední škole. Takže tedy na deseti-letý projekt „chceme-li lékaře, nejdřív musíme mít učitele lékařů“ aneb „7 miliard na navýšení počtu studentů lékařství v ČR o 15 %“. Ministerstva slíbila dohlédnout na to, aby se prostředky opravdu dostaly na lékařské fakulty. Vedení fakult budou pečlivě pracovat

s předností na tom, aby stimulovali (zejména mladé) kolegy k akademické kariéře (jistě i v kontextu s ostatními aspekty nezbytnými pro další zkvalitnění výuky včetně oborové struktury na fakultách). Kritériem úspěšnosti projektu bude dostatek učitelů, faktické zvýšení jejich platů a postupný, od roku 2019/2020 nabíhající počet studentů. A než někteří propadneme černým představám o závalu fakulty studenty, podívejme se nejdříve na počty studentů na Jedničce v minulých letech: zvýšení o 15 % nás nedostane ani k číslům, která na naší fakultě byla běžná ještě před pár lety a která jsme po diskusích s učiteli a Akademickým senátem v posledních letech museli postupně snižovat. I proto, že pro výuku lékařství nevhodná „masovost“ zvyšovala krom zátěže učitelů také náš vnitřní dluh.

A ona dobrá zpráva? Již letos, v roce, v němž se teprve na projekt připravujeme, pocítí pracoviště, která zajišťují výuku v prvních třech ročnících, opravdu významný finanční stimul, aby se mohla na budoucí studenty připravit. V dalších letech se bude projekt rozšiřovat – objemem i na ostatní pracoviště.

Sečteno a podtrženo, v kontextu s naším „tradičním“ celofakultním 14. platem na konci roku, umožněným nejen naším vlastním ekonomickým snažením, ale letos i mimořádnou plošnou vládní podporou VŠ, budeme mít asi letos a dalších pár let o dost větší vztek, až budeme platit daně :)

Aleksi Šedo, děkan 1. LF UK

Chcete vědět, co nového vás při studiu na fakultě čeká, ale nechce se vám číst podrobné zápisy ze zasedání našeho Akademického senátu? Stejně jako v předchozím akademickém roce i letos najdete novinky z fakulty v Senátovinách. Mrkněte na fakultní web www.lfi.cuni.cz, sekce *O fakultě* > *Vedení fakulty* > *Akademický senát* > *Senátoviny*.

Senátorská schránka

Máte náměty, co změnit na průběhu studia? Něco se vám na fakultě nelíbí? Napište nám do Senátorské schránky! Najdete ji na fakultním webu www.lfi.cuni.cz/schranka. Zasláný příspěvek bude v co nejbližší době zpracován.

Kredity v prvním ročníku

Změny nastanou v kreditovém systému prvních ročníků. Nově jsou předměty Anatomie, Histologie a obecná embryologie

a Základy lékařské terminologie 1, 2 v zimním semestru ukončeny zápočtem, v letním semestru pak studenti po získání zápočtu absolvují zkoušku a až po jejím složení získají kredity za celý předmět.

Anatomie je ohodnocena 13 kredity, za Histologii a embryologii získají první 12 kreditů a Základy lékařské terminologie 1, 2 jsou za 4 kredity.

Hana Dittrichová, Alžběta Nováková, Martin Pebr

Představujeme vědeckou skupinu prof. Jarmily Heissigerové

Výzkumný tým Centra pro diagnostiku a léčbu uveitid Oční kliniky I. LF UK a VFN v Praze tvoří prof. Jarmila Heissigerová, doc. Petra Svozílková, as. Aneta Klímová a Michaela Brichová, MUDr. Petra Seidler Štangová a MUDr. Otakar Dušek. Tato skupina spolupracuje s řadou fakultních pracovišť, s Akademií věd ČR a University of Aberdeen ve Velké Británii.

Zaměření

Výzkumná skupina prof. Heissigerové a doc. Svozílkové se již řadu let zabývá studiem autoimunitního nitroočního zánětu (uveitidy). Uveitida je zánět duhovky, ciliárního tělesa nebo cévnatky. V humánní medicíně je hrozbou, neboť až u 10 % pacientů způsobuje ztrátu zraku i přes pokroky v imunosupresivní a biologické léčbě. Protože se jedná většinou o mladé lidi a nezhádka děti, věnuje se výzkumu uveitidy významná pozornost. Jde o onemocnění vzácné, proto je snazší je studovat na experimentální úrovni.

Již před 40 lety byl vyvinut první experimentální model uveitidy. Od té doby došlo k vývoji několika variant tohoto modelu, a to u různých druhů zvířat. Náš tým je jedinou skupinou v ČR, která ve světě zavedený model experimentální autoimunitní uveitidy používá při studiu tohoto onemocnění. Vzhledem k tomu, že základní členové vědeckého týmu jsou i součástí Centra pro diagnostiku a léčbu uveitid, je možné výzkum experimentální propojit s výzkumem v humánní medicíně.

Spolupráce, granty a projekty

Skupina spolupracuje s řadou pracovišť, zejména s týmem prof. Heleny Tlaskalové-Hogenové a MUDr. Miloslava Kverky v Mikrobiologickém ústavu AV ČR v rámci dvou projektů ministerstva zdravotnictví (IGA MZ ČR, AZV MZ ČR). Součástí týmu AV ČR je i MUDr. Tomáš Hrnčíř v Novém Hrádku, kde je speciální detašované pracoviště zaměřené na bezmikrobní chov experimentálních zvířat. V projektu IGA, který již úspěšně skončil, bylo prokázáno, že u myší v bezmikrobním prostředí či léčených širokospektrými antibiotiky, se autoimunitní uveitida nerozvíjí nebo je její průběh významně atenuován.

V současnosti výzkum pokračuje definováním role mikrobiomu, zejména probiotik různého typu s různým režimem aplikace, v procesu uveitidy na experimentálním modelu. Kromě toho probíhá analýza mikrobiomu u pacientů s autoimunitní uveitidou. U zrodu projektu stál prof. John V. Forrester z University of Aberdeen, světový odborník v problematice uveitid, se kterým náš tým dlouhodobě úspěšně spolupracuje, což dokládá několik společných publikací. V rámci projektů dále spolupracujeme s mnoha pracovišti naší fakulty, např. s Ústavem histologie a embryologie, jmenovitě s doc. Tomášem Kučerou.

Mezinárodní význam

Výzkum mikrobiomu u autoimunitních onemocnění je mezinárodně velmi populárním tématem, nicméně ne každá vědecká skupina ve světě se může pochlubit chovem několikageneračních bezmikrobních zvířat. Vzhledem k tomu, že máme to štěstí spolupracovat se špičkami v oboru mikrobiomu, jsme jedním z mála světových pracovišť, které mohlo prokázat vliv bezmikrobního prostředí na autoimunitní zánět oka.

Výzkum mikrobiomu ukazuje, že ovlivněním mikroflóry dochází k zásadním změnám v nastavení imunitního systému. Naším ambiciózním cílem je zjistit, jak ovlivněním mikrobiomu můžeme zabránit vzniku uveitidy či aktivitu již rozvinutého procesu potlačit, a to nejen na experimentálním modelu.

Léčba působením na střevní mikroflóru je již realitou ve spoustě oborů. Doufáme, že i v očním lékařství najde své místo a povede šetrným způsobem k záchraně zraku našich pacientů.

*Pokud máte zájem o více informací, pište na
Jarmila.Heissigerova@lf1.cuni.cz.*

Experimentální uveitida s mnohočetnými ložisky sítnice a vaskulitidou.
Snímek: archiv J. Heissigerové

Specifika léčby karcinomu štítné žlázy u těhotných

Lékaři Kliniky otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku I. LF UK a FN v Motole ve studii potvrdili, že léčbu těhotných pacientek s karcinomem štítné žlázy lze posunout až na období po porodu, aniž by to ovlivnilo léčebný efekt. „Současný trend upřednostňuje u většiny nádorů takové terapeutické přístupy, které umožní donošení těhotenství. U žen s karcinomem štítné žlázy je klíčové rozhodnutí o načasování operace, kdy nejbezpečnější je provedení totální thyroidektomie – tedy odstranění celé štítné žlázy – v průběhu druhého trimestru, jak tomu bylo u většiny námi hodnocených pacientek. Celkové výsledky léčby a dosažení zkušenosti však v poslední době vedou k doporučení zvážit odložení operace až po porodu. Ukazuje se, že odložení operace nemá negativní vliv na výsledky léčby,“ vysvětluje hlavní řešitel studie doc. Jan Bouček.

O výsledcích mezinárodní studie za účasti českých vědců před časem informoval jeden z nejprestižnějších ORL časopisů The

Laryngoscope. Studie je totiž jednou z mála svého druhu.

Dosud nikdo v takovém rozsahu nesledoval jak výsledek terapie karcinomu matky, tak vztah léčby k těhotenství a okolnostem po porodu. V retrospektivní multicentrické studii jsou shrnuty výsledky léčby mezi lety 2004 až 2016 u celkem 40 pacientek, z nichž bylo léčeno 22 v České republice, a to právě na Klinice otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku. Dále byla zapojena také centra z Nizozemí, Itálie, Belgie, Dánska a Španělska. Mezinárodní studie takového rozsahu byla umožněna dlouhodobou spoluprací ve skupině INCIP – International Network on Cancer, Infertility, and Pregnancy.

klu

Maternal and obstetrical outcome in 35 cases of well-differentiated thyroid carcinoma during pregnancy

The Laryngoscope (IF 2,442)

Volume 128, Issue 6
June 2018
Pages 1493–1500

PubMed ID: 28988434
DOI: doi.org/10.1002/lary.26936

Foto: archiv FN Motol

Aktuální významné publikace

Protože na naší fakultě pracuje mnoho vynikajících vědeckých skupin, rozhodli jsme se, že vás budeme o jejich úspěších pravidelně informovat. Půjde o články publikované v časopisech excerpovaných v databázi Web of Science, jejichž impact factor je podle této databáze v horním 25. percentilu a kde je první nebo korespondující autor zaměstnancem I. LF UK. Tentokrát vám přinášíme výběr 3 experimentálních publikací – ve všech případech se jedná o tzv. translační výzkum na vzorcích pacientů.

Ectopic GRHL2 Expression Due to Non-coding Mutations Promotes Cell State Transition and Causes Posterior Polymorphous Corneal Dystrophy 4

Lišková P. et al.

The American Journal of Human Genetics (IF 8,855)

Volume 102, Issue 3
March 2018
Pages 447–459

PubMed ID: 29499165
DOI: DOI.ORG/10.1016/J.AJHG.2018.02.002

Aberrant apolipoprotein C-III glycosylation in glycogen storage disease type III and IX

Ondrušková N. et al.

Metabolism: Clinical and Experimental (IF 5,963)

Volume 82
May 2018
Pages 135–141

PubMed ID: 29408683
DOI: DOI.ORG/10.1016/J.METABOL.2018.01.004

Clinical manifestations and molecular aspects of phosphoribosylpyrophosphate synthetase superactivity in females

Zikánová M. et al.

Rheumatology (IF 5,245)

Volume 57, Issue 7
July 2018
Pages 1180–1185

DOI: DOI.ORG/10.1093/RHEUMATOLOGY/KEY041

Jednička a osmičky

O tom, že dějiny českého národa mají zvláštní vztah k letopočtům s osmičkou na konci, se už popsala spousta papíru. Stejně symbolická data lze najít také v historii naší první lékařské fakulty Univerzity Karlovy.

Rok založení, 1348, je všeobecně znám. V roce 1418 bylo konečně odstraněno papežské schizma a nově zvolený papež Martin V. potvrdil Kostnické dekry, které postihovaly negativně mimo jiné i pražské vysoké učení. O rok později vypukly husitské války, a jak je dobře známo, inter arma silent musae, pražská lékařská fakulta se již z rány zasazené tímto politickým otřesem nevzpamatovala.

Rozvoj pražské lékařské školy

Ne vždy však měla neštěstí v českých dějinách negativní dopad na osudy naší školy. V roce 1618 vypuklo tragické povstání českých stavů a bitva na Bílé hoře vedla paradoxně k tomu, že skomírající Karolinum získali do správy jezuité, kteří během několika měsíců obnovili provoz pražské fakulty. Díky penězům, vlivu a mezinárodnímu rozhledu tak zahájili novou kapitolu v dějinách naší instituce. To se projevilo zejména po uzavření smluv v Münsteru a Osnabrücku (1648), jimiž se definitivně uzavřela kapitola třicetileté války a do střední Evropy se vrátil mír. Fakulta v době barokní byla zřejmě vědecky a odborně významnější, než se dosud soudilo – studenti měli k dispozici obsáhlou knihovnu v níž byly práce katolických i protestantských autorů, naši profesori byli členy mezinárodních vědeckých společností (Academia Leopoldina) a cestovalo se za vzděláním do zahraničí. Přibližně desetina studentů v Praze byla irské národnosti. Jedna z nejslavnějších kapitol v dějinách fakulty pak nastala s rozvojem tzv. pražské lékařské školy v první polovině 19. století.

Rozdělení na českou a německou fakultu

Revoluční rok 1848 byl rozhodujícím přelomem, který přinesl volání po „svobodě vyučovat a učit se“ (Lehr- und Lernfreiheit) i zrovnoprávnění obou zemských jazyků. To symbolicky před-

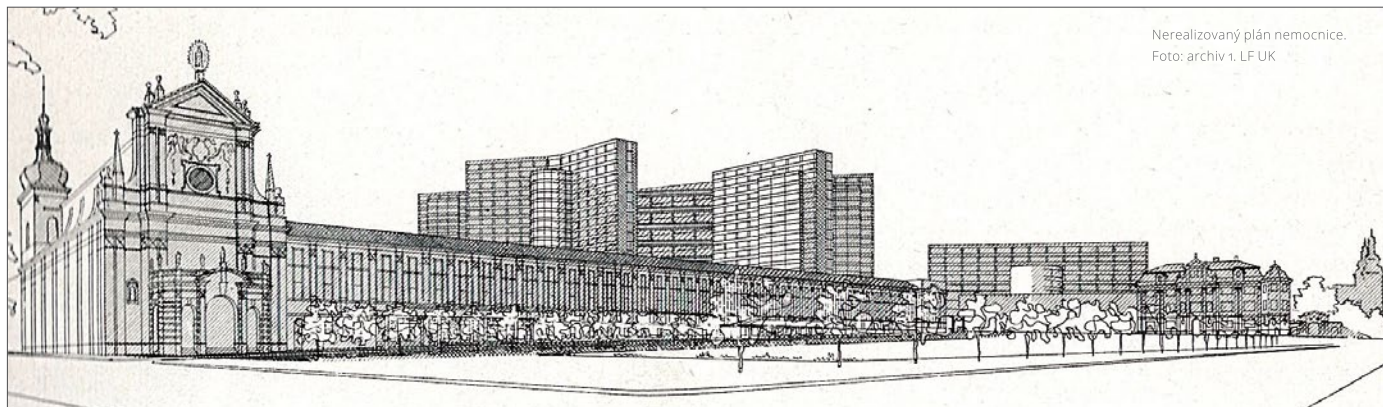
znamenovalo události následujícího půl století, kdy se akademická lékařská obec Království českého postupně rozešla na dvě jazykově vymezené skupiny. Od počátku 80. let byl tento rozchod zakotven i institucionálně rozdělením Karlo-Ferdinandovy Univerzity (jejímž vyučovacím jazykem byla němčina) na českou a německou část.

Obě univerzity a jejich lékařské fakulty měly diametrálně odlišná poslání. Zatímco německá strana dosáhla pozoruhodných vědeckých úspěchů, české učení se soustředilo na vybudování národní akademické komunity, zdokonalování odborného jazyka a více se věnovalo výuce – na české fakultě studovalo kolem 1000 studentů, na německé necelých 700.

Hlad po vzdělání

28. června 1914 ukončily rány z revolveru život následníka rakouského trůnu Františka Ferdinanda d'Este, což katalyzovalo mezinárodní napětí beztak směřující k válečnému konfliktu. Ještě před tím, než dozněly poslední výstřely Velké války, došlo 28. října 1918 k vyhlášení samostatného Československa. Naše akademická společnost náhle stála na prahu nové doby s dosud nevídanými možnostmi i výzvami.

Hlad po vzdělání vedl k tomu, že záhy ke dvěma pražským lékařským fakultám (české a německé) přibyla díky zákonu z 28. ledna 1919 nová fakulta v Brně a o půl roku později (29. června 1919) další na univerzitě J. A. Komenského v Bratislavě. Při jejich zakládání pomáhali naši akademici, protože zejména na Slovensku chyběly národní akademické elity. Dlužno podotknout, že Slováci na tuto pomoc z počátku existence svobodného státu nezapomínají a stále ji v dějinách svých akademických institucí zdůrazňují. A nebyla to vždy procházka růžovým sadem, jak si poznamenal jeden z českých profesorů

v Bratislavě, internista Kristián Hynek: „Ministerstvo školství a zdravotnictví nám slíbilo všechnu svoji podporu a také nám ji plně poskytlo. Než bohužel jsou ještě jiné úřady v republice a ty nám připravily trpké zklamání...“ K neochotě těchto institucí naplnit své závazky v roce 1922 dodal: „Čekáme dodnes a říkáme si: sliby, chyby.“

„Z letopočtů s osmičkou na konci si vezmeme to prospěšné – systematickou podporu vědeckého bádání, mezinárodní zaměření a rovný přístup ke vzdělání.“

Budování za první republiky

Naše fakulta mezitím využila nového režimu ke stavebnímu a odbornému rozvoji. Rakousko-uherská vláda vždy našla snáze prostředky k podpoře německé lékařské fakulty a Československo se nyní tento dluh snažilo napravit. Byly urychleně dokončeny budovy rozestavěné již před válkou, jako jsou například Hlavův ústav a nová budova gynekologické kliniky (sousedící s Faustovým domem) a především byl vystavěn velkoryse pojatý Purkyňův pavilón na Albertově. Některé kliniky, mimo jiné

oční, chirurgická, II. interní, dermatologická a otorinolaryngologická, se dočkaly stavebního rozšíření. Ještě na samém konci prvnorepublikové éry získala fakulta uvolněné prostory vojenské nemocnice na Karlově náměstí, kde dnes najdeme III. interní kliniku.

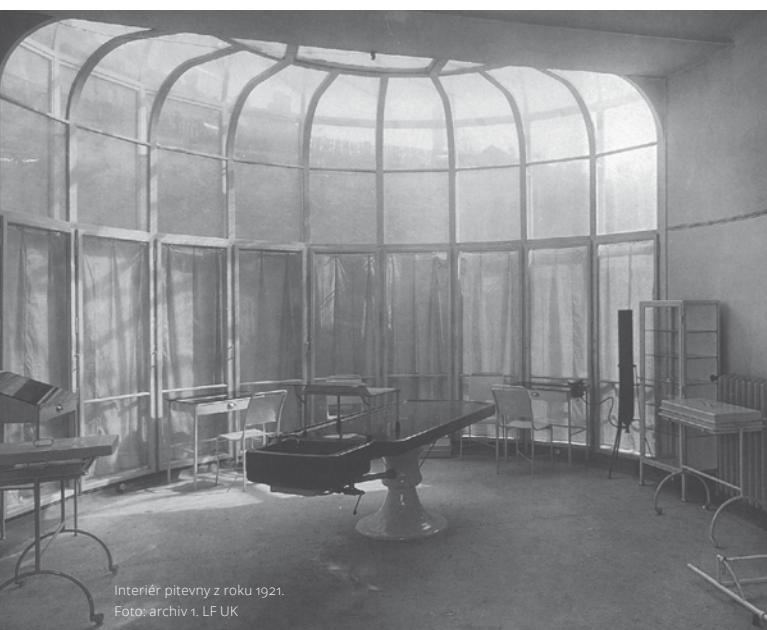
Bohužel se nepodařilo realizovat ambiciózní plány na úplnou přestavbu areálu Všeobecné fakultní nemocnice, z něhož zůstaly jen nákresy. Dvacet let bylo pro realizaci tak finančně nákladného projektu přece jen trochu málo.

Studentky? Věc dlouho nevídaná

Když se zájemce o historii probírá seznamy studentů lékařské fakulty z počátku 20. let 20. století (dnes jsou digitalizovány na stránkách Archivu UK), nemůže přehlédnout dvě věci – mezi studenty bylo velké množství zahraničních posluchačů, zejména ze slovanských zemí, a konečně zde také byla malá, ale životaschopná komunita studentek, což je věc ještě nedlouho před tím nevídaná.

Z toho také plyne přání na závěr mé úvahy, totiž abychom si z letopočtů s osmičkou na konci vzali to prospěšné: systematickou podporu vědeckého bádání, mezinárodní zaměření fakulty otevřené studentům i vědecké spolupráci ze zahraničí a rovný přístup ke vzdělání. Nejen ve smyslu rovnosti genderové, ale také s důrazem na transparentnost a odpovědnost. Historické dědictví, které nám v těchto věcech slouží jako připomínka, nám nikdo nevezme. Ztratit jej můžeme jen tak, že jej sami zapomeneme...

Karel Černý, přednosta Ústavu dějin lékařství a cizích jazyků

Interiér pitevny z roku 1921.
Foto: archiv 1. LF UK

Studenti histologie ve zbrusu novém Purkyňově ústavu.
Foto: archiv 1. LF UK

Feuilleton sváteční (aneb o čem by Národní listy psaly, kdyby...)

Radostně zalévaly onoho 15. září sluneční paprsky hradby staroslavného Vyšehradu, kolébky naší státnosti, kde na úsvitu věků kněžna Libuše život věčný národu českému věštila. Zraky přítomných, kteří na místo navzdory časnému ránu již hojně přibýli, dychtivě vyhlíželi mužů i žen vážených, představitelů University Karlovy a její lékařské fakulty či starostky Nového Města. A pak, konečně, shromážděné zástupy jak včelí úl zasuměly vzrušením, když popatřily do laskavé tváře presidenta osvoboditele profesora Masaryka, který vystoupiv na podium počastoval všechny svým pohledem laskavým a moudrým a poté s trpělivostí sobě vlastní pósoval před objektivy fotoaparátů jsa hojně obklopen zejména mládeží.

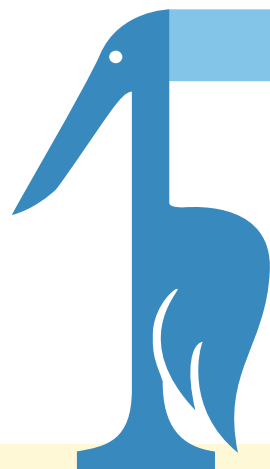
*Tu však zahájen byl již hlavní program, v němž střídaly se muzikální dítky se sportovním výkvetem mladé republiky, když sokolská stráž pod praporem nám všem drahým přivedla na podium lepé děvy a jinochy k cvičením prostným. Málokdo se ubránil dojetí patřiv na přítomné legionáře, hrdiny od Zborova a dalších válečtích světové války, na kterých rodila se naše svoboda. Hrdě se mezi nimi vyjímal i vojenští lékaři a sestry Červeného kříže, kteří na polních obva-
zistích v podmínkách nepředstavitelně krutých dokázali zachovat mnoho mladých životů pro naši budoucí samostatnou republiku.*

Pestré zástupy shromážděné na Vyšehradě, ve kterých zablédnout jsme mohli jak posluchače medicíny, z nichž mnozí i ruku k dílu přiložili, tak zaměstnance děkanátu spolu s Pražany různého stavu i profesí, mezi nimiž se obzvlášť vyjímalí brdří podskaláci ve svých slovanských krojích, mohli sobě trávit tento svátek po svém. Usedlí měšťané dávající přednost uzenkám, sýru a čepovanému pivu či obdivující nových vozů Aero a dalších značek mladého českého průmyslu, mládež zase věnující se výrobě a pouštění draků, hře v špačky či visu na opičtí dráze. A dámy, ty především vyhlížely dychtivě tváře svých idolů filmového plátna, které též dorazily k oslavě tohoto mimořádného svátku.

V tichém rozjímání sklonily se pak hlavy k modlitbě za republiku před oltářem baziliky sv. Petra a Pavla, aby následně znovu propukly v pestrý rej. Zazněly kuplety, tančilo se a vše vrcholilo pod hvězdnou oblohou koncertem těles hudebních. A z hrdel radostně se dral jeden blas: naší samostatné republiky na zdar!

(Otištěno se stoletým zpožděním, 15. 9. 2018 zapsal jeden z účastníků Festivalu První republika)

Co byste popřáli naší republice do další stovky let?

doc. Marie Jirkovská, Ústav histologie a embryologie

Naší České republice bych především chtěla poblahopřát k dosaženému věku. Doba, po kterou existuje, byla plná velmi zásadních zvratů – já jsem měla to štěstí, že jsem mohla prožít ten poslední. Jako celoživotní pedagog bych naší republice přála, aby si její vedoucí činitelé plně uvědomili, že školství je základním pilířem a zdrojem budoucí prosperity celé země. Našemu těžce zkoušenému školství bych přála, aby rodiče přiváděli do škol děti dobře vychované, které se raději naučí ryby chytat, než by je od kohokoliv bezprávně přijímaly. Aby učitelé těchto dětí byli lidé, kteří se žákům a studentům mohou plně věnovat, protože nemají s učením nesouvisějící povinnosti a materiální starosti. A aby naše školství vedli racionálně myslící lidé beze sklonů k nákladným pokusům sociálního inženýrství.

Veronika Babiuková, 6. ročník VL

Naší republice bych popřála, aby byla pořád nezávislá a svobodná. Aby se v politice nenechala strhnout či ovlivnit žádným politickým směrem. A zároveň, aby byla moderní a šla s dobou. V otázkách mezinárodních i vnitrostátních bych jí přála, aby si vždy zachovala chladnou hlavu a při důležitých krocích si vzala poučení ze své historie a nezapomínala na původní zásady demokracie. Také bych jí přála mnoho spokojených občanů, kteří jsou zrcadlem dobře fungujícího státu.

doc. Miloslav Špunda, Ústav biofyziky a informatiky

Do další stovky let naší republice přeji občany, kteří si jí budou vážit a nezištně usilovat o její rozvoj a rozkvět.

prof. Miloš Grim, Anatomický ústav

Do další stovky let přeji České republice, aby se vyvíjela kontinuálně bez zvratů, kterými procházela ve své minulosti. Přeji jí, aby všechna politická rozhodnutí byla založena na demokratických mechanismech a v souladu s pocity veřejnosti. Doufám, že si některý z našich příštích politiků zaslouží portrét v pořadu GEN – Galerie elity národa. Přeji budoucí republice, aby v ní žili dobří a vzdělaní lidé, aby žili v kulturním prostředí, aby bydlení bylo dostupné i pro mladé dvojice. V období první republiky působil na fakultě v mém oboru profesor Jan Janošík. Položil základy moderní vědecké anatomie a embryologie a díky němu měly následující generace na co navázat. Kéž by tomu tak bylo i nadále.

PhDr. Anna Flieglová, Ústav dějin lékařství a cizích jazyků

Naší republice bych popřála, aby každý z nás dokázal na místě naší práce a v rodinách zodpovědně konat svůj úkol. Abychom zachovali a dál rozvíjeli demokracii a svobodu, na jejichž základě naše republika vznikla. Abychom měli dobré a moudré představitele státu, politiky a zákonodárce, učitele, lékaře a spořádané rodiny. Abychom se přimkli k duchovním křesťanským hodnotám. Plného života lze dosáhnout jen životem ve vzájemném porozumění. Ke vzdělávání rozumu patří i zdomakalování srdce. Budovat samostatný právní stát uvnitř EU je též velký úkol. Kéž oživují školství a vzdělávání dobré knihy, jsme jejich tvůrci i věrní čtenáři. Kéž se věda a umění rozvíjejí v souladu. Pracujme každý na kultivaci české řeči. Tímto úsilím vyjádříme nejlépe úctu našim předkům a jejich obětem.

Dominic Swift, 4th Year, Dentistry

In the next 100 years, I would wish a greater movement of people between the Czech Republic and the rest of Europe, both as tourists and to work. During my time here I've had the privilege of seeing much of the country and I believe both Europe and the Czech Republic could learn a lot from each other.

Monika Haasová, 3. ročník ZL

Milá republiko, osmičky ti byly vždy osudové, proto tento rok slavíš kulaté jubileum. Sama jsem se narodila ve stejný den jako T. G. Masaryk, jen o několik desítek let později, proto ho mám na paměti. Přeji ti, abys byla nadále domovem takto silných osobností. Osobností nejen vzdělaných, úspěšných ve svých oborech, ale také poctivých, dobrosrdečných a skromných. Aby na Hradě seděl někdo, na koho můžeme být hrdí. Protože, kdo jiný než my sami, jsme strůjci událostí. Abychom si i ve společenství ostatních zemí udrželi svou nezávislost, za kterou jsme v historii bojovali. A když vyjedeme poznávat zbytek světa, abychom se vraceli s radostí, s jakou umíme pít pivo.

RNDr. Luděk Šefc, přednosta Centra pokročilého preklinického zobrazování

Kdekoliv ve světě se setkávám s povědomím o České republice nebo často o Československu, spojeným s konkrétními jmény. Většinou sportovců nebo umělců, ale vystupuje mezi nimi i zpočátku disident a posléze politik Václav Havel. Dnes bohužel zbývají většinou jen ti sportovci. Prál bych tedy do budoucna naší republice, aby v ní rostly nové generace politiků, vědců, umělců, ekonomů a pracovníků lidí, kteří dohlédnou dále než na svůj vlastní prospěch a povedou ji k prosperitě a mezinárodnímu uznání. A nezbytné pro to je i uvědomění všech občanů, že snadná řešení a přehnané sliby nejsou splnitelné a hodné podpory.

Petr Tišer, 5. ročník ZL

České republice bych popřál, aby byla svobodným, suverénním a prosperujícím demokratickým státem; jejím občanům pak štěstí, optimističtější myšlení a především zdravý rozum.

Sára Schwarzová, 4. ročník ZL

Naší republice bych do další stovky let popřála, aby se jí podařilo udobřit rozhádané občany, aby zodpovědně a důstojně zastávala své místo v Evropě, ale zároveň aby své síly a postavení nepřeceňovala. Zkrátka aby se stala zemí, na kterou by mohli být všichni občané pyšní :)

Maxim Sirotin, 4. ročník VL

Do další stovky let bych chtěl naší republice popřát, aby v dobách, které přejí velkým slovům, nezapomínala ani na velké činy. Aby v časech zlých, kterých, doufám, bude co nejméně, neztrácela svou hrdost. Aby dál prosperovala, ale nezapomínala na svou bolestivou minulost, jelikož kdo si na ni nepamatuje, je odsouzen k tomu ji opakovat. Aby si hýčkala svobodu a demokracii, protože to, co dnes považujeme za skálopevnou jistotu, se zítra může proměnit v zrunka písku. A na závěr bych jí chtěl popřát, aby neopomíjela své občany. Protože ať jsou staří, nebo mladí, ať bohatí, nebo chudí, ať nosí oblek na míru či ponožky v sandálech, jsou těmi, kdo mohou tato přání proměnit ve skutečnost.

MUDr. Miroslava Veselá, čerstvá absolventka

Naší republice bych do další stovky let popřála národ, který za ni bude vždy bojovat. Národ schopný se v těžkých chvílích pevně semknout a hrdě vzdorovat všemu, co přijde. Národ, který nebude dále ničit krásy české krajiny, ale najde způsob, jak žít v souznění s přírodou. Národ s touhou po sebepoznání a neustálém sebezdokonalování. Národ oproštěný od zášti a nenávisti. Národ schopný tolerance k jiným národům, kulturám a náboženstvím. Neboť jak pravil T. G. Masaryk, „vlastenectví je láska k vlastnímu národu, nikoli nenávisť k jiným.“

Mgr. Jan Ševčík, Ústav biochemie a experimentální onkologie

Prál bych naší republice, aby získala to, co jí v současnosti podle mého názoru chybí, a aby v ní i nadále zůstalo to dobré, co má. Vzhledem k tomu, že mnoho ideálů z doby vzniku samostatné republiky nemůže zestárnout ani za tisíc let, popřál bych do další stovky, aby se naší republice v budoucnu lépe dařilo na tyto ideály navazovat. Prál bych naší republice i nám všem více osobností, které budou pro náš národ morální autoritou a inspirací k vytvoření správného žebříčku hodnot. Prál bych naší republice, abychom na její jméno nebyli hrdí pouze při úspěchu našich sportovců nebo v souvislosti s naší historií. Prál bych naší republice, aby i nadále byla stabilním, spravedlivým a demokratickým státem, kde je radost žít.

... a co byste popřáli vy?

Závislosti se u Apolináře léčí už 70 let!

Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze slaví 70 let terapie závislostí. V budově u kostela sv. Apolináře totiž 7. září 1948 zahájilo pod vedením MUDr. Jaroslava Skály činnost protialkoholní oddělení Psychiatrické kliniky.

Oddělení se postupně rozšiřovalo a vznikaly zde unikátní léčebné programy, většinou první svého druhu v ČR, ale i ve světě. Například první protialkoholní záchytná stanice (1951) nebo ambulance pro závislosti u dětí (1957). Významným léčebným programem, o nějž se původní protialkoholní oddělení rozšířilo, byla specializovaná pobočka pro léčbu žen závislých na alkoholu, která vznikla v roce 1971 v Lojovicích. Klinika nyní poskytuje ženám ústavní

odvykací léčbu komunitního typu s minimální délkou 12 týdnů (doporučenou 17 týdnů) na lůžkovém oddělení a v ambulanci. „V roce 1997 přibyl první oficiální metadonový substituční program na území ČR a o pět let později ambulance pro pacienty závislé na nealkoholových drogách. Svoji činnost zde od roku 1948 provozuje také KLUS, nejstarší, nepřetržitě činný socioterapeutický klub pro závislé v ČR,“ vypočítává mezníky v činnosti protialkoholního centra prof. Michal Miovský, přednosta Kliniky adiktologie, která vznikla v roce 2012 spojením Centra adiktologie Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN v Praze a Oddělení pro léčbu závislostí VFN.

klu

Data a fakta

Klinika v číslech

- zaměstnanci: 10 psychologů (vč. klinického psychologa), 11 psychiatrů, 2 lékaři bez specializované způsobilosti, 26 sester, 9 adiktologů, 3 sociální pracovníci
- specializovaná pracoviště: 3 lůžková oddělení (mužské, ženské, detoxifikační jednotka), 5 ambulaní, 3 poradny, 2 oddělení akademických pracovníků ve výzkumu a výuce, 2 centra veřejného zdraví
- ambulantní ošetření: 600–800 pacientů v dlouhodobé ambulantní péči ročně
- hospitalizace: cca 300 pacientů ročně

Klinický provoz

- léčba závislostí na návykových látkách a patologickém hráčství (gamblingu)
- léčba duálních poruch (kombinace závislosti na návykové látce a další duševní poruchy)

- rodinná terapie návykových nemocí
- provoz socioterapeutického klubu „KLUS“ a klubu „Pavučina“

Věda a výzkum

- primární prevence užívání návykových látek
- diagnostika, terapie a rehabilitace poruch a onemocnění spojených s užíváním návykových látek
- studium trestně-právních a kriminologických souvislostí s užíváním návykových látek a harm reduction intervence

Výuka

- ročně má klinika cca 220 studentů v bakalářském a magisterském studijním programu a 27 studentů v doktorském studijním programu
- celoživotní vzdělávání adiktologů, vzdělávání sester a dalších pracovníků nelékařských profesí, vzdělávání školních metodiků prevence

Klinika v čase

NOVĚ ZAPSANÍ STUDENTI a NOVÍ ABSOLVENTI

v akademickém roce 2018/2019

v akademickém roce 2017/2018

Všeobecné lékařství

430 | 358

Zubní lékařství

46 | 58

Adiktologie

— prezenční

27 | 9

— kombinovaná

34 | 10

NMGr. Adiktologie

— prezenční

4 | 7

— kombinovaná

24 | 17

Všeobecná sestra

— prezenční

— | 10

— kombinovaná

— | 15

Fyzioterapie

20 | 20

Nutriční terapeut

— prezenční

18 | 15

— kombinovaná

31 | 19

Ergoterapie

20 | 12

NMGr. Ergoterapie

6 | 12

Porodní asistentka

17 | 16

NMGr. Intenzivní péče

38 | 19

NMGr. Nutriční specialista

— prezenční

14 | 13

— kombinovaná

25 | 17

General Medicine

98 | 71

Dentistry

16 | 11

Pozn.: údaje jsou k 24. 9. 2018

VYMAŇTE SE ZE SVÉHO STEREOTYPU!

SEDÍTE DLOUHODOBĚ V NEPŘÍROZENÉ POZICI?

BOLÍ VÁS ZÁDA, HLAVA ČI KONČETINY?

VYHRAÐTE SI PROTO DENNĚ VE SVÉ PRACOVNÍ DOBĚ PÁR MINUT NA PRAVIDELNÉ CVIČENÍ, KTERÉ VÁM POMŮŽE SE S VAŠIMI POTÍŽEMI VYPOŘÁDAT!

NÁSLEDUJÍCÍ MATERIÁL VÁM UKÁŽE JAK NA TO.

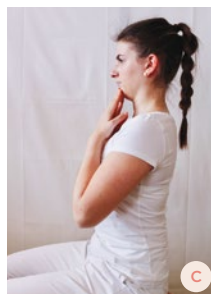
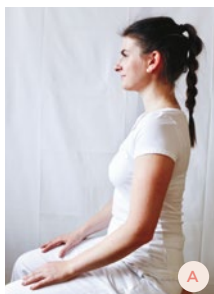
Doporučení: optimálně zacvičte celý soubor cviků 3x v průběhu pracovní doby, dále dle potřeby.

V případě vyvolání bolestí cvik vynechejte a pro více informací vyhledejte fyzioterapeuta.

1) RETRAKCE HLAVY VSEDĚ

- vzpřímeně se posaďte na židli
- koukejte před sebe (A)
- pohybujte hlavou plynule dozadu, až dosáhnete maxima – retrakční držení hlavy (B)
- nezaklánějte ani nepředklánějte hlavu
- opakujte 10x

* Pro zvýšení účinnosti přidejte přetlak – položte si prsty rukou na bradu a dotlačte bradu ještě dál (C či D)

2) ZÁKLON HLAVY VSEDĚ

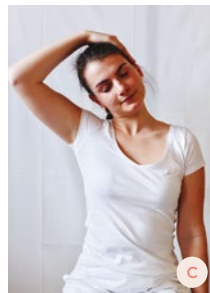
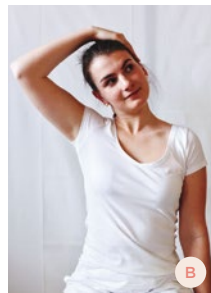
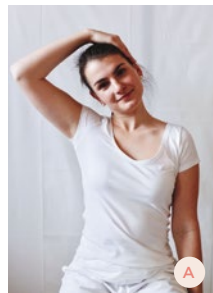
- cvik 1 provádíte bez chyby a bez bolesti
- vzpřímeně se posaďte na židli
- udržte hlavu v retrakční poloze (A)
- pomalou zvedejte bradu, zaklánějte hlavu a dívejte se do stropu (B)
- zakloňte hlavu co nejdále
- pomalou hlavu vraťte zpět do výchozí polohy
- opakujte 10x

* V případě bezbolestného a bezchybného provedení můžete v záklonu provést malé rotace. Otáčejte v konečné poloze plynule hlavou od střední osy o 2 cm do obou stran (C). Po pár vteřinách rotování vraťte hlavu do střední osy a pomalu ji navracujte do výchozí polohy.

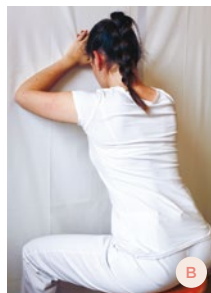
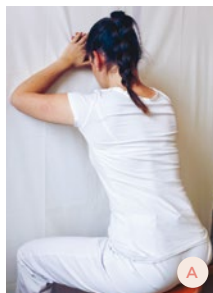
3) UVOLNĚNÍ ŠÍJOVÝCH SVALŮ

- vzpřímeně se posaďte na židli, hlavu ukloňte na jednu stranu
- ruka na straně úklonu leží na hlavě, druhá ruka je volně podél těla (A)
- při nádechu směřuje pohled očí na protilehlou stranu, než se ukláníte (B)
- při výdechu zavřete oči a nechte hlavu volně v úklonu (C)
- opakujte 8x na obě strany

4) AUTOMOBILIZACE HRUDNÍ PÁTEŘE

- sedněte si na židli a předloktí se spojenými rukama na sobě položte na zeď (A)
- hlava je v prodloužení páteře
- vždy s výdechem přibližujte hrudník dopředu směrem ke stěně (B)
- opakujte 10x

5) EXTENZE VESTOJE

- postavte se zpříma, nohy na šířku pánve od sebe (A)
- položte dlaně na hýždě, prsty směřují dolů (B)
- pomalu se plynule zaklánějte, ruce použijte jako oporu (C)
- nekrčte kolena a nezaklánějte hlavu
- v maximálním záklonu vydržte dvě sekundy, následně se pomalu vraťte
- opakujte 10x

6) UVOLNĚNÍ SVALŮ ZÁPĚSTÍ

- vzpřímeně se posaďte na židli, položte pravou ruku na stůl opřenou o loket
- otočte dlaň ke stropu, prsty směrem od sebe
- levou rukou fixujte prsty a proveďte mírný tlak proti fixující ruce, vydržte 10–15 sekund (A)
- zhluboka se nadechněte, s výdechem tlak povolte a nechte pravou ruku volně bez dotažení protáhnout (B)
- opakujte 8x na každou ruku

7) KORIGOVANÝ SED

- pohodlně a stabilně nastavte dolní končetiny – nohy na šířku pánve od sebe, kolena jsou lehce pod úroveň kyčelních kloubů, bérce směřují kolmo do země, plosky nohou mají kontakt s podložkou ve 3 bodech (pod palcem, malíkem a patou)
- uvědomte si své sedací hrboly a plně je zatíže
- horní končetiny jsou volně položeny na stehnech
- napřimte se až do protažení šije dle modelu ozubených kol – mějte pocit růstu vzhůru

* Vyvarujte se klopení pánve dopředu. Napřimění probíhá v celé délce páteře

8) POSILOVÁNÍ MEZILOPKOVÝCH SVALŮ

- vzpřímeně se posaďte na židli, ruce jsou volně položeny na stehnech
- vytvořte v ruce klenbu lehkým zakloněním zápěstí s vrcholem pod 2. a 3. prstem, prsty jsou položeny volně (představa: držíte jablko)
- v ose svého předloktí vyvííte tlak proti vašim stehnům – máte pocit, jako byste chtěli zabrzdit svá stehna, avšak stále v ruce držíte vytvarovanou klenbu
- lokty lehce přiblížte k tělu
- cítíte protažení v oblasti ramen a krku, zároveň pracují svaly kolem dolního úhlu lopatky
- volně dýchejte, vydržte 10 sekund a následně povolte tlak
- opakujte 10x

Zdroj: bakalářská práce Kompenzační cvičení u jednostranně zaměřených profesí. Podtitul: Zdravotník patolog; autorka Matylda Řiháková, absolventka 1. LF UK

Metastazování jako cíl léčby? Ve výzkumu máme strategický náskok před světem!

Americký Food and Drug Administration vydal v letošním roce prohlášení, ve kterém vyzývá farmaceutické firmy k výzkumu migrace nádorových buněk a mikroprostředí tumoru. Fakt, že se danou oblastí zabývá již delší dobu několik vědeckých skupin i z naší fakulty, nakonec vyústil ve vznik unikátního Centra nádorové ekologie 1. LF UK. Tento projekt, který byl MŠMT ČR vybrán k podpoře takřka 300 milióny z prostředků EU, byl spuštěn 1. září 2018.

Co si představit pod pojmem nádorová ekologie?

Karel Smetana, hlavní vědecký koordinátor centra:

Je důležité si uvědomit, že kromě nádorových buněk se tumor skládá z řady dalších buněčných typů, které nejsou nádorově transformovány. Jde o fibroblasty, buňky imunitního systému, endotelové buňky a také jejich produkty. Tyto podpůrné buňky prakticky předurčují vznik mikroprostředí, které podporuje nejen růst tumoru, ale i migraci nádorových buněk, tedy rozvoj metastáz. Jedná se proto o velmi složitý buněčný ekosystém.

Aleksi Šedo, děkan fakulty: Někdy se také mluví o nádorové ekologii či nádorové sociologii, což právě vystihuje komunikační rozměr nádorových a nenádorových buněk ve prospěch tumoru a bohužel v neprospěch pacienta. Nádorové buňky totiž nemají k dispozici spoustu atributů nezbytných pro vznik nádoru, ale dokážou „říci si“ jiným buňkám, aby za ně udělaly tu „špinavou práci“.

K. Smetana: Ukazuje se rovněž, že nádorové mikroprostředí je vlastně téměř identické s prostředím hojící se rány. Tumor tak využívá určitých predisponovaných inte-

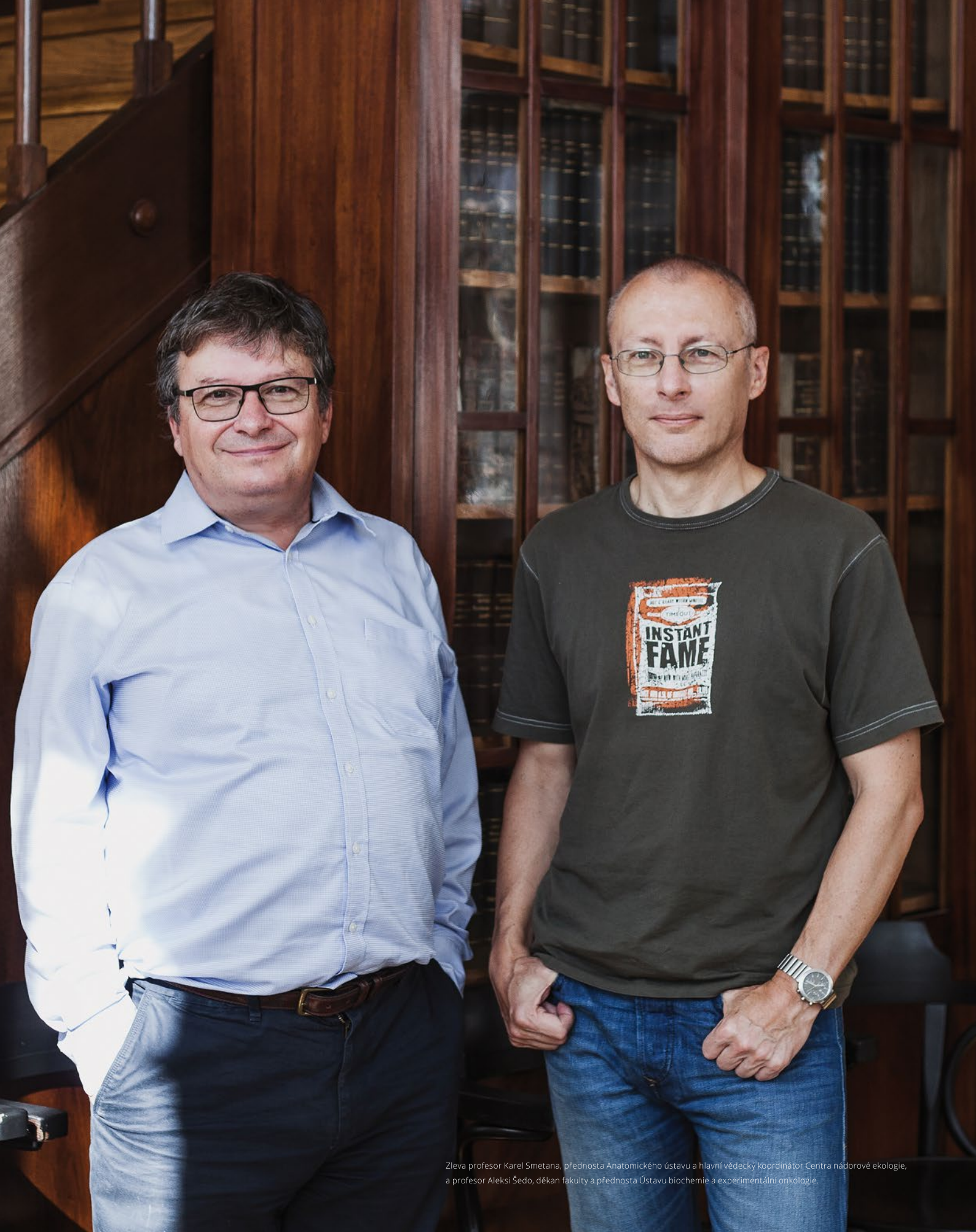
rakcí a dějů, které se podobají procesům hojení rány a jež jsou veskrze pozitivní, ale on je zneužije ve svůj prospěch.

A. Šedo: K tomu bych dodal jen takovou perličku, že už v roce 1986 vyšlo v The New England Journal of Medicine krátké sdělení profesora Harolda F. Dvoraka, Čechoameričana působícího na Harvardu, které mělo takřka kacířský název „Tumors: wounds that do not heal“. Tedy že nádor je rána, která se nikdy nezhojí.

Nabývá tudíž studium mikroprostředí tumoru na významu?

A. Šedo: Nepochybně. Protinádorová léčba dnes totiž není na klinické úrovni vnímána jako něco, co cílí „pouze“ na tumor a zmenšení jeho objemu, ale tak, že musí být komplexní, protože i nádor postihuje organismus systémově. Ruku v ruce s tím musí být komplexní také naše vědecká práce.

K. Smetana: Dokládá to i skutečnost, že americký Food and Drug Administration letos schválil registraci prvního léku, jenž potlačuje migraci nádorových buněk a vznik

Zleva profesor Karel Smetana, přednosta Anatomického ústavu a hlavní vědecký koordinátor Centra nádorové ekologie, a profesor Aleksi Šedo, děkan fakulty a přednosta Ústavu biochemie a experimentální onkologie.

Foto: archiv LF UK

metastáz. Zároveň vydal prohlášení, ve kterém vybízí farmaceutické firmy k výzkumu migrace nádorových buněk a mikroprostředí tumoru, neboť jde o oblast, která ještě není farmakologicky zcela fruktifikována. Že je daná témata dobré studovat, si již dříve uvědomila spousta lidí a vědeckých skupin, naši fakultu nevyjímaje. Ve spolupráci s kolegy z Přírodovědecké fakulty UK a Akademie věd ČR se tak systematicky a dlouhodobě věnujeme tomu, jak terapeuticky ovlivnit nádorový ekosystém.

Proč vlastně nyní vzniklo Centrum nádorové ekologie, když na dané problematice pracujete už delší dobu?

A. Šedo: Velkou výhodou projektu je, že nevzniká jedna z mnoha dalších budov a jedna z mnoha dalších administrativ, ale že soustředíme lidské zdroje a finanční prostředky na to, aby mohly jednotlivé týmy zaměřené na dílčí témata komfortně spolupracovat. To znamená, že se budou moci profesně synchronizovat a že mohou sdílet technologie a přístroje, kterými se dovybaví. Vznik

centra má ovšem nejen příznivý logistický dopad a významný technologický přínos, ale ve svých důsledcích povede i k lepší přípravě postgraduálních studentů.

K. Smetana: Nutno ovšem podotknout, že kdyby projekt nebyl schválen, stejně bychom ve studiu nádorového mikroprostředí pokračovali dál. Řekl bych však, že méně komfortně a o to klopotněji.

Existují podobná centra ve světě?

K. Smetana: Problematikou nádorové ekologie se zabývá mnoho pracovišť a laboratoří, ale pokud vím, nikde zatím takto centralizovaně, jako je tomu u nás.

A. Šedo: Skutečně unikátní je, že naše centrum sdružuje kolegy, kteří se věnují syntetické chemii, biochemii, molekulární biologii, fyziologii, patologii či anatomii s embryologií. Máme také přímé vazby na klinické lékaře, kteří jsou důležitou „koncovkou“, a de facto pracujeme se společným jmenovatelem jednotlivých nádorových onemocnění. Aktuálně nás zajímá dlaždicový karcinom hlavy a krku, karcinom pankreatu, glioblastom či melanom, které si jsou svými biologickými koncepty velmi podobné.

Jedním z cílů projektu je rozvoj výzkumných týmů a zvýšení výkonu výzkumných center. Souvisí to i se zapojením zahraničních partnerů?

K. Smetana: Mezinárodní spolupráce byla v zadání projektu dokonce nutnou podmínkou. Již delší dobu řešíme projekty s Ludwig-Maximilians-Universität München, Universiteit Antwerpen nebo s Harvard University. Nedávno ovšem projevil velký zájem o spolupráci i univerzity v Innsbrucku či Trondheimu a také Centrum pro pokročilá studia v Janově.

A. Šedo: Prolongaci na další projekty máme i s pařížskou Sorbonnou...

K. Smetana: ... takže propojení se zahraničím je takové, jaké si představujeme – intenzivní a plodné.

A. Šedo: Faktem ale je, že nás především zajímají skvělí partneři, kteří jsou orientováni na stejnou vědeckou oblast zájmu, a jejich geografie není tím nejdůležitějším. V mnoha případech jsme navázali spolupráce opravdu dlouhodobé, některé trvají i 20 let, a další instituce se ozývají, protože vnímají spojení s námi jako přínosné.

K. Smetana: To bych podtrhl, protože spousta pracovišť nás skutečně oslovila jako první. Janovské centrum chce dokonce připravit grantovou přihlášku na další evropský projekt.

Budou mít šanci se do Centra nádorové ekologie zapojit i studenti?

K. Smetana: Určitě ano. Už nyní v našich laboratořích pracují pre- i postgraduální studenti. Nicméně díky centru, které poskytne dobré finanční zázemí, jich bude moci být o trochu víc, a především budou mít daleko lepší podmínky pro práci. To je, myslím, nejpodstatnější.

A. Šedo: Musíme si uvědomit, že postgraduální studenti dostávají stipendium ve výši asi 7000 korun měsíčně. Za takové peníze samozřejmě nemůže nikdo existovat. V situaci, kdy jim nemůžeme nabídnout žádný pracovní úvazek, se musí živit ještě něčím jiným, proto je v mnoha případech jejich vzdělávání neefektivní. Pokud se tedy studenti stanou součástí Centra nádorové ekologie, získají na naší fakultě pracovní úvazek a budou se moci plně věnovat tomu, co mají dělat – zvyšovat si kvalifikaci a být přínosnou součástí vědeckých týmů.

Problematikou nádorové ekologie se zabývá mnoho pracovišť a laboratoří, ale nikde zatím tak centralizovaně, jako je tomu u nás.

Co bude vznik takového pracoviště znamenat pro fakultu?

A. Šedo: Kromě vědeckého přínosu je to pro nás i velice prestižní věc, protože podobných center excelence vznikl omezený počet. Navíc nás může těšit, že máme na Jedničce skutečně skvělé týmy, které dají dohromady tak velký a konkurenceschopný projekt. Do budoucna to fakultě samozřejmě přinese – spolu s tím, jak budou přicházet výsledky bádání –, i výstupy v podobě počitatelných bibliografických údajů. Takže naplnění tohoto projektu pozvedne naši fakultu i z hlediska jejího hodnocení. Domnívám se však, že ten administrativní pohled by měl být vždy sekundární. Podstatné jsou nové výsledky pro vědu a medicínu.

K. Smetana: Doplnil bych jen, že díky centru budeme mít i kvalitnější přístrojové vybavení...

A. Šedo: ... což je velmi důležité, protože k penězům na investice bychom se jinak dostávali obtížně. Umožní nám to také lépe finančně ohodnotit naše špičkové vědecké pracovníky, kteří se vědě často věnují spíše charitativně a altruisticky.

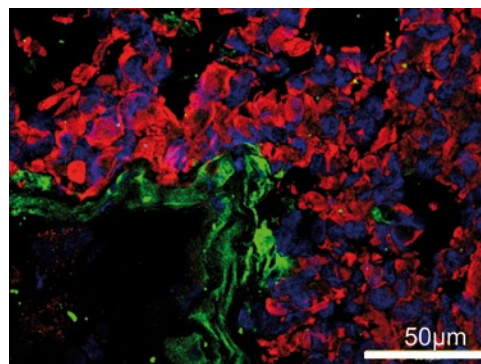
Projekt je schválen na 5 let. Jak zajistíte jeho udržitelnost i nadále?

A. Šedo: Předpokládám, že díky našim výsledkům budeme moci žádat o další granty či projekty. Výhodou je, že jako konsorcium s prokazatelnou historií budeme mít vyšší šanci uspět.

K. Smetana: Dá se také očekávat, že projekt vyústí v komerční spolupráci s farmaceutickým průmyslem. Protože se ovlivněním migrace nádorových buněk a mikroprostředí tumoru vědecké týmy v našem centru zabývají dlouhodobě, máme možná jistý intelektuální náskok, který může být atraktivní i pro průmyslové partnery.

A. Šedo: Předběžná jednání s komerčními subjekty začínáme otevírat. Jsou to ovšem věci velmi citlivé a problematika duševního vlastnictví je obecně poměrně složitá, budeme nicméně hledat vhodnou cestu, jak spolupráci s průmyslem uskutečnit. Bez diskuse ale je, že zájem o naši infrastrukturu roste už teď, což svědčí o tom, že máme šanci – a zároveň závazek – v dané problematice a s tímto týmem pokračovat i nadále.

jat

Imunohistochemická identifikace buněčných populací nádorového mikroprostředí glioblastomu (zelená – FAP; červená – GFAP; modrá – buněčná jádra). Snímek: archiv LBNU ÚBO 1. LF UK

Jak funguje nádorový ekosystém — zjednodušení na příkladu maligního melanomu

Buňky maligního melanomu ovlivňují nádorově asociované fibroblasty. Ty zpětně aktivují nádorové buňky, ale zároveň stimulují okolní keratinocyty, které opět aktivují buňky melanomu. Nádorově asociované fibroblasty také stimulují regulační T-lymfocyty, které za normálních okolností regulují imunitu, v případě maligního melanomu však stimulují růst nádoru. To vše pak vede k inhibici cytotoxických CD8+ T-lymfocytů, které za běžných podmínek bojují proti nádoru, ale činností nádorově asociovaných fibroblastů je jejich aktivita utlumována, což podpoří růst nádoru. Výsledkem je pak tvorba myeloidních imunosupresivních buněk, které vedou k výrazné imunosupresi, zabíjejí veškeré protinádorové odpovědi imunitního systému a zároveň vyvolají další signály podporující růst melanomu.

Jde tedy o velmi spletitou síť mezibuněčných vztahů, kdy nádorová buňka řídí své okolí, které zpětně ovlivňuje její chování. Buňky imunitního systému, které lze zjednodušeně označit za predátory a které by měly nádorovou buňku zahubit, však v mikroprostředí tumoru „dostanou náhubek“ a začnou nádor tolerovat. Je zřejmé, že v nádorovém ekosystému existuje široké spektrum cílových struktur pro možný terapeutický zásah, ten však musí být do té míry promyšlený, aby nevedl k ještě většímu poškození organismu.

Odhalte jed, oživte neživé – 1. LF UK si pouští k tělu i středoškoláky

Stát se na chvíli anatomem, biochemikem, histologem, mikrobiologem, záchranářem nebo vědcem umožňuje Jednička již půl roku i studentům středních škol a jejich učitelům. V historických budovách teoretických ústavů, kterým ale nechybí moderní prostředí univerzitního kampusu, si studenti mohou prakticky vyzkoušet různé experimenty.

V současné době si učitelé středních škol mohou vybrat ze šesti disciplín – chemie, histologie, fyziologie, mikrobiologie, anatomie a kurz první pomoci. Novinkou v naší nabídce je kurz s názvem *Lidské kosti ožívají*, který připravil Anatomický ústav a při kterém se studenti prakticky seznámí s jednotlivými lidskými kostmi, jejich vývojem, anomáliemi a některými kostními chorobami. Do ruky dostanou jak kosti skutečné, tak sestavené modely horní a dolní končetiny, prohlédnout a osahat si budou moci třeba i lebku!

Oblíbeným workshopem je také program s názvem *Jak se zjišťují sexuálně přenosné nemoci*, kde se posluchači během krátké přednášky seznámí s problematikou sexuálně přenosných infekcí, jako jsou HIV, žloutenky, infekce lidskými papilomaviry, kapavka a syfilis, a s jejich důsledky na zdraví člověka. V praktickárnách si pak vyzkouší barvení bakterií nebo mikroskopování preparátů. V chemických laboratořích se mohou zase seznámit s tím, jak funguje umělá ledvina, naučí se odhalovat jed pomocí chromatografie nebo si mohou vyrobit vůni ústní vody či uvařit mýdlo. Více o nabídce kurzů na webu fakulty v sekci pro učitele SŠ.

Pilotní projekt proběhl s úspěchem

V letním semestru uplynulého akademického roku, kdy jsme vzdělávací programy určené středním školám spustili pilot-

ně, k nám na fakultu dorazilo více než 200 studentů a učitelů převážně z gymnázií. Velmi nás potěšilo, že účast byla hojná i z mimopražských škol a že jsme měli takřka bez výhrad pozitivní zpětnou vazbu. Je to pro nás nejen cenná zkušenost, ale také motivace pro budoucí práci. „Naším cílem je nejen získat talentované a motivované studenty pro náročné studium medicíny, ale především podat pomocnou ruku pedagogům, kteří mohou našim prostřednictvím doplnit vyučovanou látku a poskytnout rozšířené informace k určitým oblastem biologie či chemie. Zároveň se středoškoláci seznamují s profesionálním zázemím a špičkovými vědeckými pracovníky nejvýznamnější vzdělávací instituce pro oblast medicíny v České republice,“ vysvětluje záměr 1. LF UK její děkan profesor Aleksi Šedo, který věří, že se právě tito studenti středních škol v brzké budoucnosti stanou studenty fakulty.

Partnerem vzdělávacích programů pro středoškoláky se stala společnost Veolia Energie Praha. „První lékařská fakulta nás v polovině minulého roku oslovila a představila nám výukový projekt pro střední školy a jejich učitele. Líbí se nám, že jde o zajímavou a kreativní formu vzdělání mládeže, která si navíc získala velkou oblibu. Investice do vzdělání má podle mého názoru vždy smysl a je třeba ho podporovat, proto budeme velmi rádi ve spolupráci pokračovat i v dalším období,“ vysvětluje důvody k partnerství Ing. Martin Brůha, ředitel regionu Čechy a člen představenstva Veolia Energie Praha.

red

Foto: archiv 1. LF UK

Partnerem vzdělávacího programu pro střední školy je společnost Veolia.

Foto: Viktor Sýkora

Podpora pro Život 90 a seniory v tísní

Po loňském úspěšném benefičním projektu ve prospěch neziskovky Cesta domů se studentské spolky naší fakulty rozhodly iniciovat další dobročinnou akci. „Velmi si vážím všech, kteří jsou ochotni udělat něco navíc za hranicí všedního pracovního či studentského života a věnovat svůj čas, invenci nebo prostředky lidem v obtížných životních situacích. Svým entuziasmem a empatií nám pomáhají dělat z Jedničky toho správného ‚korporátního občana‘,“ říká k projektu děkan Aleksi Šedo. Ve spolupráci s Viktorem Sýkorou, vedoucím Centra pro experimentální biomodely, jenž se fotografování věnuje od roku

2001, vznikly fotografie, které jsou součástí benefičního diáře a kalendáře. Ty byly slavnostně představeny 5. října na Jedničce na startu.

Koupí diáře (ve studentských spolkách) nebo dobrovolným příspěvkem na kalendář (na oddělení komunikace r. LF UK) můžete pomoci neziskovce Život 90, konkrétně na zajištění chodu projektu tísňového tlačítka pro seniory. Tuto službu poskytuje Život 90 již více než 20 let a ochránil díky ní životy tisíců seniorů v celé ČR. Děkujeme, že pomáháte!

jat

SMČ: Erasmus Buddy program – zapojte se i vy!

Již několik let i na naší fakultě funguje Erasmus Buddy program. Jeho hlavním cílem je pomoci zahraničním studentům, kteří přicházejí na Erasmus stáže. Každému, kdo se přihlásí do našeho programu, je přidělen student z české paralelky. Erasmák jeho Buddy vyzvedne už při příjezdu, pomůže mu s ubytováním a oficiálními spojenými se studiem. Pak je jen na nich, jak často se budou setkávat. Buddy by však měl být svému Erasmákovi k dispozici během celého jeho pobytu, a to hlavně při řešení problémů.

Hlavní motivací pro zapojení se do Buddy programu pro studenty z české paralelky by mělo být poznání nových lidí, rozšíření

si obzorů a zlepšení cizího jazyka. Bonusem pro Buddiky jsou plusové body, které mohou použít na Erasmus konkurz na naší fakultě.

Mnoho studentů si však stále myslí, že je to pouze další povinnost navíc. Naopak, jde o skvělou příležitost, jak získat nová přátelství na celý život. Jedním z mnoha příkladů je i Denisa, která byla Buddikem pro studentku z Řecka. Ta ji dokonce pozvala na svou promoci na Krétě, která byla plná hudby, tance a ohňostrojů.

Jitka Knapčoková, Spolek mediců českých

O našich prvácích

S potěšením musíme konstatovat, že na seznamovací kurzy do Dobronic letos přijelo výrazně více studentů nastupujících do prvních ročníků, než tomu bylo v předchozích letech – a to zejména těch, kteří se zapsali ke studiu všeobecného lékařství. Všem 363 nováčkům jsme dali vyplnit anonymní anketu, ze které vám přinášíme drobnou ochutnávku.

Dohromady se nám vrátilo 327 anketních lístků (o 80 více než loni) – 254 od studentů všeobecného + 29 zubního lékařství (91 + 25 přijato na základě studijního průměru na střední škole, 86 se zúčastnilo Jedničky na zkoušku), 14 adiktologie, 7 nutriční terapie, 5 fyzioterapie, 11 ergoterapie a 7 porodní asistence. Zjistili jsme, že 208 současných prváků (64 %), kteří byli v Dobronicích, se před přijetím zúčastnilo některé propagační akce 1. LF UK (83 minimálně dvou) – nejčastěji Dne otevřených dveří (122; 37 %), Jedničky na zkoušku (86; 26 %) a veletrhu Gaudeamus v Praze nebo Brně (83; 25 %). Zhruba polovina dotazovaných (51 %) získala informace o naší fakultě z více zdrojů, zdaleka nejčastěji však prváci čerpali údaje z webových stránek fakulty (250; 76 %) a dále od současných studentů (143; 44 %). Ukázalo se také, že 16 % (53) respondentů navštěvovalo přípravný kurz ke studiu a bezmála 82 % (245 z 300; 27 podalo přihlášku pouze na 1. LF UK) bylo přijato i na jinou vysokou školu, ale nakonec dalo přednost naší fakultě. A proč se rozhodli právě pro Jedničku? V odpovědích nejčastěji zaznívalo: prestiž, tradice, přátelské prostředí, kvalitní výuka a učitelé, dobré jméno doma i v zahraničí či široké možnosti stáží.

Foto: archiv 1. LF UK

Ostatně, příklady některých odpovědí si můžete přečíst sami:

- Studoval zde můj strýc, posléze i přednášel. Byl mým velkým vzorem, proto bych chtěla v jeho cestě pokračovat dál.
- Je to můj sen od 3 let :)
- Tradice, spokojenost současných studentů, příležitosti, hezké prostředí.
- Študovat na jedné z nejlepších lékařských fakult v ČR bolí můj sen.
- Největší, nejvybavenější a nejprestižnější LF u nás.
- Zkušenosti známých, zázemí, možnosti pro studenty (Erasmus, spolky, sportovní vyžití).
- Je to výzva!

Kompletní výsledky ankety mezi nastupujícími prváky si budete moci přečíst v příštím čísle Jedničky a na fakultním webu.

Nepřeválcovali nás ani Stouni! :)

Ačkoli se 4. července „Kmeny valily do Prahy“ se svými legendárními hity a také s 26 kamiony pro kapelu a produkci a dalšími 17 pro vybavení k vybudování obřího podia, my jsme zůstali věrni festivalu Rock for People (R4P) a osvětě! Pravda, náš stánek na letišti v Hradci Králové byl mnohem skromnější než koncert Rolling Stones v Letňanech, přesto jsme si mohli s úsměvem na rtech a lehkostí duše zpívat „I can't get no satisfaction...“. Na 36 metrech čtverečních :) nás totiž opět navštívilo několik stovek prima rockerů, které zajímá první pomoc, řešení závislostí nebo prevence nádorů prsou a varlat. Ohlasy našich studentů či absolventů hovoří za vše :)

MUDr. Adam Novotný, KARIM 1. LF UK a VFN

Na dnes již multižánrovém festivalu R4P se stánek Jedničky řadí k tradičnímu místu setkávání mnoha zajímavých lidí, kteří mají

zájem o medicínu, prevenci a zdravý životní styl. Proto jsem rád, že se takové akce mohou zúčastnit a přispět tak k větší informovanosti naší veřejnosti. Zvláštní dík patří organizačnímu týmu naší fakulty, který v horkých letních dnech dodával dostatečné množství světlého výčepního piva, které nám pomohlo přežít parné festivalové dny v dobré náladě :)

Nela Rezbáriková, 5. ročník VL, Loono

Nikdy mě nepřestane překvapovat, kolik toho lidé jsou ochotni s námi sdílet. O to více na festivalu, jakým je Rock for People. Lidé si nejen s chutí vyslechli informace od nás a vyzkoušeli si veškeré aktivity, mnohdy se nám ale svěřili také s vlastními příběhy a problémy. Ohromný zájem, nadšení pro věc a spolupráce byly mezi námi na stánku, pořadateli i návštěvníky cítit na dálku :).

Foto: archiv 1. LF UK

Tran Hong Van, 2. ročník ergoterapie, Loono

Na letošním festáku mě nejvíc překvapilo, že hodně lidí netušilo, že si můžou #prsakoule vyšetřit i sami a že spousta mladých žen tipovala, že jich se rakovina prsu ještě netýká a stačí se nechat vyšetřit 2x ročně od lékaře. Příjemným zjištěním bylo, že spousta mužů se nebála přijít na náš stánek a ponoukali i své zdrženlivější partnerky :) Moc fajn bylo i to, že věděli, na jakého lékaře se mají v případě nálezu bulky ve varleti obrátit. Bylo super se opět setkat s lidmi, kteří už naše workshopy absolvovali a vzali s sebou svoje kamarády, aby se od nás naučili (nejen) samovyšetření prsou a varlat. Za mě byl festival pecka, moc jsem si to užila!

MUDr. Anežka Bláhová, čerstvá absolventka

Na R4P 2018 jsme díky naší jedinečné fakultě mohli Hradečákům prezentovat nejen naši Jedničku, ale také jim ukázat nejnovější doporučené postupy poskytování první pomoci. Na figuríně si mohli vyzkoušet masáž srdce a dýchání z úst do úst. Snažili jsme se je naučit, jak se zachovat a že není třeba panikařit. U našeho stánku jsme chtěli také připomenout důležitost prevence kardiovaskulárního systému, a to hlavně měřením krevního tlaku, které mělo velký úspěch. Zřídka jsme doporučili návštěvu a přeměření u ošetřujícího lékaře, většina hodnot ale

nevybočovala z rozmezí pro normální tlak i přes festivalové podmínky. Celkem častá a možná přirozená reakce návštěvníků po změření byla: „Takže neumřu?“ Obohatit je mohly také zajímavé informace od našich adiktologů.

Velký dík patří panu děkanovi za podporu, neziskovce Loono za spolupráci a všem nadšeným studentům a absolventům za šíření osvěty i skvělou reprezentaci fakulty! Těšíme se zase za ro(c)k!
jat

Foto: archiv 1. LF UK

Vytvořil místního umělce v Trinidadu.
Foto: archiv M. Sturcové

Havana: gynekologická stáž uprostřed „tvrdého komunismu“

Pro svou zahraniční stáž jsem si zvolila komunistickou Kubu, ačkoli vyřízení bylo poměrně komplikované a zdouhavé. Byla jsem v Havaně na kurzu španělštiny a má učitelka mi zprostředkovala kontakt na profesorku pracující na lékařské fakultě v kubánské metropoli. Ta mi dala elektronickou adresu profesora, který mě nakonec navedl na to, kam mám jít a které dokumenty budu potřebovat na to, aby mě přijali...

Po odeslání všech dokumentů jsem nastoupila na svou kubánskou stáž. Místní lidé nemohli uvěřit, že jsem to dokázala, protože samotný vstup turistů do státního zdravotnického zařízení je v podstatě zakázán. Zpočátku jsem byla sledována jedním člověkem, který předstíral, že je můj kamarád. Docela mi naháněl

strach. Nicméně jsem neměla žádné špatné úmysly. Nesebrala jsem ale ani jednu odvahu vyfotit si nemocnici zevnitř, aby z toho nebyl nějaký problém. Nakonec jsem byla zařazena na gynekologicko-porodnické oddělení v nemocnici Maternidad Obrera v Havaně.

Kubánské zdravotnictví patří k nejlepším v Latinské Americe

Toto pracoviště mi přes všechna úskalí poskytlo výbornou příležitost, jak se dostat k věcem, ke kterým bych se jinak jako studentka 5. ročníku nedostala. Říká se, že kubánské zdravotnictví je jedno z nejlepších v Latinské Americe. Já bych to trochu poopravila, jelikož si myslím, že tento zdravotnický systém zachraňují kubánští lékaři, kteří prakticky s minimálním vybavením vykonávají zdravotní péči na velmi slušné úrovni. Moji kolegové se mi svěřili, že hlavní rozdíl spatřují v humánnosti kubánských lékařů. V ostatních latinskoamerických zemích se s ní prý nesetkáme.

S humánností
kubánských lékařů
se prý v ostatních
latinskoamerických
zemích nesetkáme.

Špatná hygiena, bolestivé porody bez anestezie

Největším úskalím gynekologicko-porodnického oddělení byla hygiena, se kterou jsem měla zpočátku své stáže problémy. K dispozici nebyly rukavice, teplá voda, ani mýdlo. Dalším problémem byla bolest a křik rodiček, které zde rodí bez jakéhokoliv typu anestezie. Do porodu se zasahuje co možná nejméně. Císařský řez bez indikace je vyloučen. Přání pacientky nehraje roli. Epidurální anestezii dělají zřídka, a to zejména VIP klientkám. Zděsila jsem se, když nám jednoho dne přivezli pacientku, které bylo sotva 13 let. Čekala jsem, kdy dorazí policie, aby prošetřila danou věc, ale poté mi kolegové sdělili, že je to normální, protože na Kubě není dána věková hranice způsobilosti k pohlavnímu styku. Kubánské ženy rodí hodně a pořád. Je to normální jev.

Přání pacientky nehraje roli

Nejsilnějším zážitkem bylo, když jednoho dne přišla na příjem rodička, která měla už od začátku špatnou compliance. Nechtěla родit přirozeně z psychických důvodů. Měla ji v péči primářka oddělení – mimochodem velmi pohledná kubánská blondýna. Rodička mě prosila o pomoc. Říkala, že už nemá sílu. Nikdo ji nevěnoval moc pozornosti. Primářce byl osud dítěte lhostejný. Dítě se narodilo přidušené, ale nakonec ho pediatrii vzkřísili. Jsem ráda, že jsem měla příležitost poznat jiný typ medicínského myšlení v oboru, který je mi velmi sympatický. Stáž na Kubě

doporučuji všem mladým lékařům s nadšením pro poznání zcela jiného pracovního prostředí uprostřed „tvrdého komunismu“.

MUDr. Michaela Šturová, nedávná absolventka

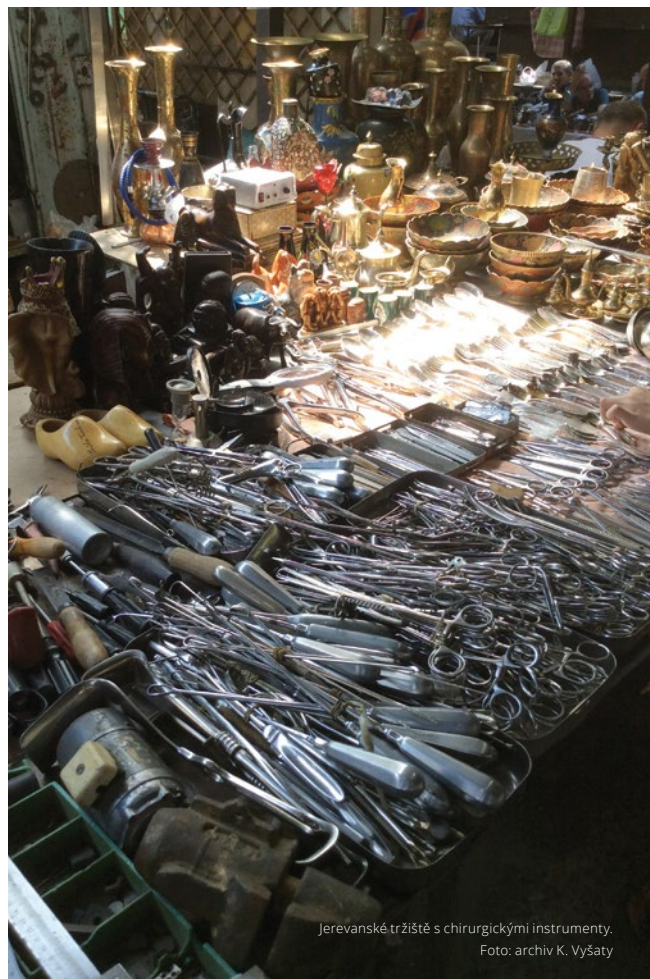

Ulice v koloniálním městečku Trinidad na jihu Kuby, které je památkou UNESCO.
Foto: archiv M. Šturové

Na zkušenou v Arménii na stomatologické chirurgii

Po stážích v maďarské Budapešti a tchajwanském Taichungu, které jsem díky Sdružení studentů stomatologie ČR absolvoval po druhém a třetím ročníku studia Zubního lékařství na 1. LF UK, jsem se rozhodl, že prohloubím znalosti v oboru, který mne zajímal nejvíce. Tedy v dentoalveolární a maxilofaciální chirurgii. Před posledním ročníkem jsem proto vyjel na stáž do polské Lodže a arménského Jerevanu na tamní stomatologické oddělení. O arménské stáži bych se zmínil podrobněji.

V hlavním městě malé kavkazské republiky jsem strávil tři týdny. Jako na každé stáži organizované mezinárodními stomatologickými spolky zde bylo spoustu studentů z celého světa. Češi, Slováci, Poláci, Slovinci, Kanaďané, Jordánci a mnoho dalších národností se tak podílelo na vzniku velké skupiny, která se každý den pod špičkovým vedením tamního spolku účastnila klinické činnosti v Jerevanské fakultní nemocnici, ale také mnoha zajímavých výletů a akcí.

Jerevanské tržiště s chirurgickými instrumenty.
Foto: archiv K. Vyšaty

Kouření při vizitě? Klidně...

Většina studentů si jako působiště vybrala oddělení konzervačního či protetikého zubního lékařství, kdežto na maxilofaciální chirurgii jsme šli pouze tři – já, kolega z Olomouce a polská kolegyně z Krakova.

Operační plán byl pro nedostatek lékařů skromný, takže jsme se účastnili spíše převazů, vizit a nočních služeb, které přinesly řadu zajímavých až kuriózních momentů. Byl jsem zvyklý na kvalitní a profesionální práci našich stomatologů ve VFN a na mnoho zážitků proto vzpomínám s úsměvem na tváři dodnes. Od kouření lékařů přímo na nemocničních pokojích při vizitě až po pacienta, který po diagnostikování komplikované zlomeniny dolní čelisti odmítnul ošetření a odešel zpět do ulic na protivládní demonstraci, která v tu noc probíhala. Lékaři na oddělení byli vstřícní a věnovali se nám podle svých možností naplno. I přes bazální znalost angličtiny se nám snažili vše vysvětlit.

Krásná příroda a sakrální stavby

Arménie má rozlohu jako Morava a procestovat ji během dvou týdnů nebylo těžké. Málokdo ví, že jako první přijala křesťanství za své státní náboženství, proto je zde do dnešního dne možné navštívit nespočet starodávných krásných kostelů a jiných sakrálních objektů. Člověkem nezdevastovaná příroda a hodní lidé dělají z této země opravdu krásné místo, které bych k návštěvě doporučil každému. Je nutno se ale připravit na absenci hromadné dopravy, teplé, suché podnebí a pivo nevalné kvality :) Ubytován jsem byl na koleji, kde jsem si pobyt i přes mnohdy pokulhávající hygienické podmínky bez klimatizace užil. Všem studentům zubního lékařství vřele doporučuji obětovat svůj volný prázdninový čas a na stáž vyjet. Nejenže si rozvinou teoretické znalosti a praktické dovednosti, poznají chod kliniky a obor s jeho zvyklostmi v jiné zemi, ale hlavně získají spoustu nových přátel a konexí z celého světa.

*MDDr. Karel Vyšata, nedávný absolvent,
Stomatologická klinika*

Setkání členů Alumni 1. LF UK se blíží!

Foto: archiv 1. LF UK

V sobotu 27. října od 13.00, tedy těsně před státním svátkem oslavujícím vznik samostatného československého státu, pro vás zpřístupníme fakultní budovy na Albertově, které jsou s obdobím první republiky velmi úzce spjaty. Exkluzivně jen pro vás jsme pak domluvili komentované prohlídky Mapové sbírky Přírodovědecké fakulty UK, jež není veřejnosti běžně dostupná.

Podrobnější program setkání najdete níže, pokud máte zájem se ho účastnit, neváhejte se zaregistrovat co nejdříve prostřednictvím e-mailu zuzana.burianova@lfr.cuni.cz. Při registraci nezapomeňte uvést, zda máte zájem i o zhruba 40minutovou prohlídku Mapové sbírky, jejíž kapacita je omezena maximálně 3 skupinami po 15 lidech (viz rozpis níže).

Historie slovem i obrazem

Přednosta Ústavu dějin lékařství a cizích jazyků Karel Černý stručně připomene, jak se rok 1918 a vznik samostatného Československa podepsal na osudech lékařské fakulty UK. V průběhu setkání si také budete moci prohlédnout posterovou výstavu o historii naší fakulty v době první republiky. Uvidíte spoustu zajímavých fotografií, které zachycují nejen významné lékaře té doby, vědce a zakladatele medicínských oborů u nás nebo tehdejší moderní pavilony, ale i studentský meziválečný život nebo nevšední historické zdravotnické prostředky.

Unikátní mapy, globy a atlasy

V Mapové sbírce PřF UK, která vznikla zároveň s Geografickým ústavem UK v roce 1891 a obsahuje podle poslední revize z roku 1980 kolem 130 000 map, 3337 atlasů a 85 globů, nahlédnete do stěžejních děl významných domácích kartografů, výpravných sběratelských a tematických atlasů, atlasů kartografických mistrů a umělců nebo si prohlédnete cenné globy od 17. století. Nejstarší datovaná díla pocházejí z 16. století. Ve sbírce se rovněž nacházejí originální rukopisy 3. vojenského mapování v měřítku 1 : 25 000.

Vraťte se do školních let

Zavzpomínat na svá studentská léta pak budete moci v Hlavově ústavu, kde navštívíte muzejní sbírky, laboratoře, pitevnu či výukové prostory. Ve Fyziologickém ústavu uvidíte unikátní Centrum lékařských simulací, jež patří k nejlépe vybaveným výukovým pracovištím svého druhu v ČR. A samozřejmě nebude chybět ani prohlídka Purkyňova ústavu a jeho nádherného mikroskopického sálu v rotundě. Atmosféru celého setkání zpříjemní drobné občerstvení a hudební doprovod. Těšíme se na setkání!

jat

Program akce

- 13.00** – zahájení vedením fakulty v Purkyňově ústavu
- 13.15** – přednáška Rozkvět pražské lékařské fakulty mezi dvěma světovými válkami (K. Černý)
- 14.00, 15.00 a 16.00** – komentovaná prohlídka Mapové sbírky PřF UK (skupina max. 15 lidí)
 - komentovaná prohlídka Hlavova ústavu
 - komentovaná prohlídka Purkyňova ústavu
 - komentovaná prohlídka Centra lékařských simulací ve Fyziologickém ústavu
- 17.30** – zakončení programu v Purkyňově ústavu

Jak vnímáte svůj obor 31 let po promoci?

Doc. Martin Vokurka, přednosta Ústavu patologické fyziologie

Patologická fyziologie musí odrážet všechny zásadní změny v biomedicině – a některé jsou skutečně zcela zásadní, a to i během podstatně kratší doby, než bylo oněch 30 let od mé promoce – od úrovně molekul a buňky až po klinické důsledky. Byly objeveny nové geny, poznány nové regulace na buněčné úrovni a tyto poznatky se mnohdy již plně uplatňují v léčbě a diagnostice. Úkolem patologické fyziologie jako výukového předmětu je tyto poznatky zahrnout do výuky a zejména do uvažování budoucích lékařů. Velké změny nastaly ve vědecké práci, jejímž cílem je i pro nás, patofyziology, přispět k výše uvedenému poznání.

Profesor Vladimír Beneš

přednosta Neurochirurgické a neuroonkologické kliniky 1. LF UK a ÚVN Praha

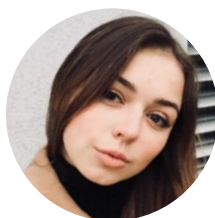
1. LF UK, tehdy Fakultu všeobecného lékařství (FVL), jsem nestudoval. Táta se kdesi pohádal s prof. Balážem a ten prohlásil, že žádný Beneš FVL studovat nebude. Přihlásil jsem se na Fakultu dětského lékařství, absolvoval nultý ročník a pak to byly dva roky společné s FVL. Stejný rozvrh, stejní učitelé, stejné ústavy. Já pak utekl do Plzně na všeobecnou. Vzhledem k oboru, neurochirurgii, jsem byl 18 let v Ústí nad Labem. V Praze tehdy byla jediná klinika, ve Střešovicích, kde byl táta a navíc lidové vojsko, takže jsem tam ani nechtěl, ani nemohl. Ale když jsem v roce 1997 přišel do Střešovic, a tedy i na 1. LF, považoval jsem to za návrat „domů“ a také na místa prvních let studia, na Albertov a „Karlák“. A na fakultě jsem se začal potkávat s mnoha svými učiteli – profesory Trojanem, Duchoňem, Petrovickým, který mne vyhodil z anatomie, protože jsem neuměl spodinu IV. komory, abych s ním pak napsal knihu, kde spodina IV. komory byla jednou

z hlavních oblastí a za kterou jsme dostali Hlávkovu cenu. S doc. Jirsovou, která mi na předtermín dala trojku z histologie s tím, že profesor Vacek by mne vyhodil. A mnoha jinými.

V průběhu let se mi Jednička stala domovem, vždy jsem ji považoval v ČR za nejlepší a i přes velikost za nejflexibilnější a nejvšestrannější. Líbí se mi důraz na akademickou stránku věci, těší mne, že jsme jako jediná škola u nás akreditovali neurochirurgii coby habilitační obor, považuji si toho, že spolupráce funguje po všech stranách, nejen na grantových projektech, ale i na zcela neformálních dohodách. A jsem hrdý na to, že jsem součástí fakulty a že v ÚVN Praha vedu kliniku, která, jak věřím, k prestiži a kvalitě školy přispívá.

JEDNIČKA MĚSÍCE

Zeptali jsme se vašich kolegů, které osobnosti nebo jakému počínu by v uplynulých třech měsících dali jedničku a proč.

**Dorota Kiedroň,
1. ročník VL**

Začátky jsou většinou těžké, na tom se shodneme. Moje ale tak složité nebudou, a to díky skvělé práci tutorů. Tutori, jakožto

stávající studenti fakulty, nejlépe rozumím nám, začínajícím studentům, protože to není tak dávno, když byli v naší kůži oni sami. Všechny problémy spojené se studiem pak dokážou vysvětlit jednoduše, prakticky a jasně. Chtěla bych poděkovat za ochotu a snahu nám „prváčkům“ pomoci. Na integračním víkendovém pobytu v Dobronicích jste nám ukázali, že všechno není tak hrozné, jak to vypadá, a s vaší pomocí to hravě zvládneme. Za usnadnění začátku a přijetí nás mezi sebe bych vám chtěla dát jedničku. V budoucnu se budu chtít připojit k tutorské práci a pomoci tak dalším.

**Lucie Nováková,
5. ročník ZL**

Jedničkou bych ráda ocenila celý tým stomatochirurgické ambulance VFN v Praze. V průběhu letní

prázdninové praxe jsme měli možnost absolvovat v tomto prostředí několik týdnů. Každému studentovi se zde věnuje po celý den individuálně jeden lékař, což je naprosto unikátní! Tento přístup se mi zdá velmi přínosný a doposud jsem se s ním nesetkala na žádném jiném pracovišti naší fakulty. Nabyla jsem zde spoustu nových zkušeností, díky kterým mohu sebevědoměji vkročit do posledního ročníku studia.

**MUDr. Martin Vejražka,
ÚBLD**

Jedničku dávám ministerstvům školství a zdravotnictví za navýšení rozpočtu lékařských fakult. Věřím, že to umožní i zvýšit platy učitelů u nás. Vždyť platy ve zdravotnictví se v uplynulých letech aspoň trochu zvyšovaly, ale lékařům učitelům se prakticky neměnily. Na mediky dostávaly fakulty jen 2/3 nákladů, zbytek si musely vydělat samy. Nyní to konečně vypadá, že další peníze opravdu dorazí. Měly by pomoci i přitáhnout více pedagogů, zvláště do teoretických oborů. Pro všech osm fakult jde o 135 milionů ještě letos a 6,8 miliardy v dalších 10 letech. Na nás všech z fakulty bude, abychom je přetavili do zlepšení výuky. A do zvýšení platů těm, kteří si to za své nadšení už dávno zaslouží.

jat, mš, had

VLÁDA CHCE NAVÝŠIT POČTY MEDIKŮ

– Česká televize, Studio ČT24,
4. 9. 2018

PRVOREPUBLIKOVÉ ZDRAVOTNICTVÍ

– Česká televize, Sama doma,
6. 9. 2018

DĚJINY LÉKAŘSTVÍ

– Česká televize, Studio 6,
14. 9. 2018

KDO BUDE VYCHOVÁVAT BUDOUCÍ LÉKAŘE?

– Český rozhlas, Zaostřeno,
19. 9. 2018

ČESKÉ PORODNICTVÍ JE NA VELMI DOBRÉ ÚROVNI

– Český rozhlas Plus, 6. 8. 2018

JAK SE LÉČÍ KARCINOM ŠTÍTNÉ ŽLÁZY U TĚHOTNÝCH? JDE TO I PO PORODU

– Deník, 30. 7. 2018

LIDSKÁ INDIVIDUALITA JE NENAHRADITELNÁ

– Xantypa, září 2018

POČTY MEDIKŮ MOHOU RŮST,
VLÁDA SCHVÁLILA
6,8 MILIARDY PRO FAKULTY
– Zdravotnický deník, 5. 9. 2018

KAŽDÁ DESÁTÁ ČEŠKA SI OPÍJENÍM
ZADĚLÁVÁ NA ZDRAVOTNÍ
PROBLÉMY
– iDnes, 3. 9. 2018

ČOKOLÁDA PŘI PŮSTU, ČAJ NA
BDĚNÍ A KÁVA Z TURECKÉHO ZAJETÍ
– iRozhlas.cz, 1. 9. 2018

JEDNIČKA V SÍTÍCH

f Na facebooku dostal příspěvek s fotkou plecháčku necelou stovku líků! Byl to tak jeden z nejlepších příspěvků v období prázdnin. Jsme rádi, že se nové fakultní předměty líbí – a vy si je nezapomeňte koupit v našem e-shopu :))

📷 Přes prázdniny běžela na instagramu kampaň na festival První republika. Nejoblíbenějším příspěvkem se stala videoupoutávka, v níž odpovídal hudební interpret Johny Machette na otázku, co mu chybí z období první republiky. Tento příspěvek shlédlo 482 lidí.

80 let ÚVN: za dobu jednoho lidského života léčila milióny nemocných

Kolik toho vědí pacienti či návštěvníci o Ústřední vojenské nemocnici, její historii, pádech a vzestupech? Zaznamenají studenti, když sem přicházejí na stáže, aby nabrali moudrost, znalosti a zkušenosti od svých pedagogů, že „ÚVNka“ letos slaví osmdesátiny – jeden lidský život, za který tu vyléčili milióny nemocných a vychovali několik kvalitních lékařských i nelékařských generací? Tuší někdo z nich, že je ÚVN nemocnicí „první republiky“, která na počest 75. narozenin prvního Československého prezidenta T. G. Masaryka nesla ve svých počátcích jeho jméno? Koho napadne, že historie nemocnice, spojované dnes s vysokou prestiží, kvalitní péčí, diskrétností a bezpečím, prožila vzestupy, ale i smutná období těsně spjatá s dějinnými událostmi naší země?

Počátky existence ÚVN nebyly nikterak jednoduché a šťastné. O výstavbě nové pražské vojenské nemocnice rozhodlo v roce 1925 Národní shromáždění, ale pro nedostatek financí a jisté politické neshody započala výstavba o jedenáct let později. Až v září 1938 tu začali léčit první pacienti. Jen několik měsíců po otevření nastala okupace a na jaře 1939 obsadila nemocnici německá okupační armáda. Stovky vojenských lékařů a zdravotníků působily v domácím odboji, vstoupily do zahraničních jednotek, mnozí byli vězněni v koncentračních táborech.

Po osvobození v roce 1945 nastal čas rychlé poválečné obnovy. V roce 1947 zde vzniká první anesteziologické oddělení v Československu, dva roky poté také transfúzní oddělení jako jedno

z prvních v zemi. Nemocnice se stává školicím zdravotnickým střediskem Školy důstojníků zdravotnictva a lékárnictva v záloze, své místo tady má také Vojenská škola lékařská a dodatečné vzdělávání zdravotnic.

Orientace na vědu, vznik první kliniky

V roce 1950 je Masarykova nemocnice přejmenována na Ústřední vojenskou nemocnici a začíná plnit roli centra popromoční přípravy absolventů Vojenské lékařské akademie v Hradci Králové. O pět let později je ustavena vědecká rada a permanentní součástí práce mnoha lékařů se stává výzkumná a badatelská činnost. Svou orientací na vědecko-výzkumnou činnost, zkušenými od-

Foto: archiv ÚVN

borníky a nejmodernějším vybavením té doby získává nemocnice na prestiži. Provází ji řada úspěchů v rentgenologii, neurologii, rozvíjí se kardiochirurgie a mnohé další obory. Jako první v Československu zde na neurochirurgickém oddělení provádějí operační stereotaktické výkony CNS.

Důležitým mezníkem je vznik první kliniky ÚVN – Neurochirurgické kliniky FVL UK v říjnu 1959. Již tehdy toto pracoviště vyhledávali pacienti z celé země i ze zahraničí, a to především zásluhou jejího prvního přednosty profesora Zdeňka Kunce.

Čistky po roce 68...

Žádný z pamětníků nezapomene ve svých vzpomínkách zmínit

generálporučíka MUDr. Františka Engela, který stál počátkem 60. let v čele ÚVN. Všichni oceňují, že ji dovedl na vysokou odbornou úroveň a zároveň vytvořil prostor pro upevňování přátelské atmosféry. To se změnilo po okupaci sovětskými vojsky v srpnu 1968. Nemocnice musela čelit byrokratickým konvenčním přístupům, byla považována za jedno z protistranických center v armádě, čekalo ji exemplární potrestání a čistka. Opustily ji desítky lékařů, mnozí nedobrovolně, včetně Dr. Engela. Změnilo se vedení, nastalo období stagnace a snížení odborné úrovně.

... otevření se veřejnosti a rychlý rozvoj po roce 89

Po roce 1989 se tvář vojenské nemocnice zcela mění – do té doby zde pečovali především o vojáky základní služby, vojáky z povolání a jejich rodiny –, a nově se otevírá veřejnosti. Od roku 1994 sem přicházejí ročně tisíce, a posléze statisíce civilních pacientů. Vznikají další kliniky 1. LF UK (interní; oční), v roce 2005 také Chirurgická klinika 2. LF UK a od počátku ledna 2007 se stává ORL oddělení klinikou 3. LF UK.

Nemocnice se rychlým tempem modernizuje, pracuje na zvyšování kvality, zavádění nových medicínských postupů. V roce 1999 zahajuje přípravu na mezinárodní akreditaci, kterou jako první nemocnice v České republice i střední a východní Evropě úspěšně obhájí. Tempo rozvoje nabírá na obrátkách. V únoru 2012 získává ÚVN statut fakultní nemocnice, postupně tu vzniká dalších pět klinik, z nichž čtyři náleží k 1. LF UK (infekční nemoci; anestezie, resuscitace a intenzivní péče; ortopedie; onkologie). Zatím poslední, ustanovenou v roce 2015, je Gynekologická klinika 3. LF UK.

Bonum aegroti suprema lex

ÚVN si letos připomíná osmdesátiny. Možná si s sebou nese pár vrásek z doby německé okupace či normalizace, ale určitě je stále mladá, perspektivní, trendy a pracuje pro naplnění svého motta Bonum aegroti suprema lex.

Jitka Zinke, tisková mluvčí ÚVN

Na operačním sále (neurochirurgickém) dnes.
Foto: archiv ÚVN

Vrcholový sport a stomatologie skloubit jdou

Čerstvý absolvent oboru Zubní lékařství Jonáš Celeryn letos začíná již čtvrtou sezónu v dresu Benátek nad Jizerou, za které hraje nejvyšší domácí mužskou volejbalovou soutěž.

O čem jste se rozmýšlel dřív, zda být zubařem, nebo volejbalistou?

Volejbal hraji již od 11 let, na vyšší úrovni se pohybuji od 16 let. O studiu stomatologie jsem začal uvažovat až rok před maturitou v septimě.

Bojoval jste někdy s pocitem, že intenzivní sport a medicína nejdou dohromady?

O tom jsem uvažoval mnohokrát. Největší dilema jsem měl před prvním a pátým ročníkem medicíny. Na extraligové úrovni se týmy sestavují jen pár měsíců předem a hráči jsou smluvně vázáni minimálně na dobu celé sezony, a to je problém. Není pak jednoduché skončit ze dne na den. Nyní, po státnicích, jsem byl znovu na vázkách. Vím, že přechod do pracovního procesu nebude jednoduchý, ale rozhodl jsem se to opět zkusit a podepsal Benátkám smlouvu na další rok. Pevně věřím, že ani tentokrát tohoto rozhodnutí nebudu litovat.

Platí, že sportovní výdrž je v medicíně výhodná?

Řekl bych, že víc než výdrž je výhodnější získaná disciplína a schopnost spolupracovat v kolektivu. To jsem si ze sportu odnesl já.

Takže teď z vás bude sportující zubař?

Sportující zubař budu určitě, nedokážu ale odhadnout jak dlouho na této úrovni. Časově je to velmi náročné, trénuji každé odpoledne a od října do dubna máme skoro každou sobotu zápas. Každopádně se pokusím vydržet co nejdéle.

klu

Naši studenti na akademických hrách opět vítězili

Letošní 17. ročník českých akademických her hostila Masarykova Univerzita v Brně. Předposlední červnový týden zde o titul Akademického mistra či mistryně bojovalo 1700 sportovců z 50 vysokých a vyšších odborných škol ve 27 sportech. Jedničkovým sportovcům přinesly letošní hry řadu

radostných momentů. Dvě zlaté medaile získala Anna Žabová, a to v ženském i ve smíšeném týmu veslařských čtyřek s kormidelníkem, další zlato vybojovala také ve skifu. Dvě zlaté medaile obdržela Tereza Barnetová v basketbalovém turnaji klasických družstev žen a družstev žen

3 na 3. Skvělou reprezentací naší fakulty byla v UK týmu běžkyň závodu štafet na 4 x 400 m také Michaela Bičianová, i její tým získal v Brně zlato. Bronzovou medaili vybojoval volejbalový tým UK, v němž své místo zaujal dnes již úspěšný absolvent 1. LF UK Jonáš Celeryn.

Máme evropské stříbro v bridži!

Lucie Kohutová, studentka 2. ročníku 1. LF UK, získala na bridžovém evropském šampionátu stříbrnou medaili. Párového mistrovství Evropy juniorů v chorvatské Opatiji se zúčastnilo 245 dvojic z 26 zemí. Ve finále soutěže se Lucii spolu s Erikem Klemšem z Právnické fakulty UK poda-

řilo mezi 26 páry dostat na stupně vítězů. Vybojovali také 3. místo v kvalifikační kategorii do 26 let. Dvojnásobné umístění na stupních vítězů si žádný z českých zástupců podle svého vyjádření „nepředstavoval ani v nejdívočejších snech“. Výsledek je o to působivější, že Lucie i Erik patřili díky věku 20, resp. 22 let k nej-

mladším účastníkům této kategorie. Navíc není běžné, aby se mezi juniory prosadily dívky. S podporou Asociace univerzitního sportu vyjedou Lucie a Erik reprezentovat ČR na Univerzitní mistrovství světa v bridži v čínském Xuzhou, které se uskuteční 25.–28. října.

iForum, klu

INS Early Career Award pro O. Bezdíčka

Poprvé v historii získal cenu za vědecký přínos světové neuropsychologii v časně fázi kariéry český vědec, zaměstnanec naší fakulty. Mezinárodní neuropsychologická společnost – International Neuropsychological Society (INS) – ocenila cenou INS Early Career Award za rok 2018 Mgr. Ondřeje Bezdíčka, Ph.D., který pracuje jako klinický psycholog a vedoucí výzkumného programu Laboratoře neuropsychologie Neurologické kliniky I. LF UK a VFN. Ve své práci se zabývá především problematikou poruch paměti u pacientů s Parkinsonovou nemocí.

Dr. Bares Award pro R. Brůhu

Za nejlepší vědeckou práci publikovanou v oboru hepatogastroenterologie v roce 2017 byl prof. MUDr. Radan Brůha, CSc., ze IV. interní kliniky – kliniky gastroenterologie a hepatologie I. LF UK a VFN oceněn v soutěži Dr. Bares Award Publication, kterou vyhlašuje vedení farmaceutické společnosti PRO.MED.CS Praha. Za práci na téma Osteopontin: A non-invasive parameter of portal hypertension and prognostic marker of cirrhosis získal 1. místo.

klu

MIMO MEDICÍNU

Jak relaxuje profesor Radan Brůha?

Foto: archiv R. Brůhy

Ve volném čase se profesor Radan Brůha ze IV. interní kliniky – kliniky gastroenterologie a hepatologie I. LF UK a VFN, předseda České hepatologické společnosti ČLS JEP, věnuje horolezectví. Jak říká, k technickému lezení po skalách ho před pěti lety přivedl syn. „Přiměl mě k tomu, abych si ve svých téměř 50 letech udělal horolezeckou školu a naučil se základní lezecké techniky. Lezeme po skalách v Čechách nebo i na vápencích v okolí Lago di Garda,“ říká Radan Brůha. Sport obecně mu hodně dal. „Dřív jsem jezdil na surfu. Naučit se techniku mě stálo spoustu úsilí. A když už techniku zvládnete, další krok je zkusit vyhrát závod. I vyhrávat se musíte naučit. To mi dalo hodně pro život. A lezení je něco podobného. Jste odkázáni na partáka a musíte si bezmezně věřit, protože tam o život skutečně jde,“ dodává prof. Brůha.

klu

Jak jste na tom s lékařskou biochemií?

1. V jaké části buňky probíhá Krebsův cyklus?

- a. v cytoplasmě
- b. v jádře
- c. v mitochondrii

2. Jaká část vápníku je v krevní plazmě v podobě vápenatého iontu Ca^{2+} ?

- a. asi 5 %
- b. asi 50 %
- c. asi 95 %

3. Která aminokyselina obsahuje ve své molekule nejméně atomů uhlíku?

- a. glycín
- b. leucín
- c. valín

4. Nitrožilní podání 10% roztoku glukózy s inzulinem povede

- a. k poklesu plazmatické koncentrace K^+
- b. k vzestupu plazmatické koncentrace bílkovin
- c. ke zvýšení tvorby acetonu

5. Mastné kyseliny se odbourávají především

- a. v pentózovém cyklu
- b. v Krebsově cyklu
- c. β -oxidací

6. Při kterém metabolickém ději vznikají malá množství oxidu uhelnatého?

- a. při neutralizaci kyseliny uhličitě
- b. při odbourávání hemu
- c. při oxidaci glukózy

7. Které látky způsobují žluté zbarvení moči?

- a. deriváty bilirubinu
- b. komplexní sloučeniny železa
- c. močovina a kreatinin

Autor: Martin Vejražka, Ústav lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky
Správné odpovědi:

1c, 2b, 3a, 4a, 5c, 6b, 7a

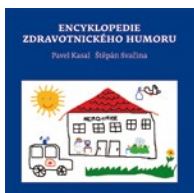
Anorexie, bulimie a psychogenní přejídání

Publikace zahrnuje komplexní evidence-based postupy jednotlivých lékařských, psychologických a nutričních intervencí poruch příjmu potravy a zaměřuje se na nezbytnou interdisciplinární spolupráci, založenou na specializované odbornosti, vzájemné znalosti a respektu jednotlivých odborníků. Kniha vychází z rychle se rozvíjejícího výzkumu nových léčebných metod – jak biologických (stimulační metody, farmakoterapie), tak psychologických (práce s kognitivními poruchami, např. s flexibilitou v jídelním režimu i sociálních kontaktech). Téma prevence relapsu a přístupu k chronickým formám onemocnění, hledání nových možností zařazení pacientů zpět do života jsou dnes aktuální i z hlediska plánované reformy psychiatrické péče. Autoři knihy jsou specialisty s klinickými i výzkumnými zkušenostmi s problematikou poruch příjmu potravy a stále častějších komorbidit, které vyžadují modifikaci základních přístupů.

Autor: Hana Papežová et al.; nakladatelství: Mladá fronta

Encyklopedie zdravotnického humoru

Kniha představuje v prvních dvou kapitolách ukázkou z literární tvorby a kresleného humoru 47 autorů. Druhá část obsahuje více než 500 historek a anekdot. Ty jsou rozděleny podle oborů (interní, chirurgické a teoretické), zdravotníků (lékařů, sester, lékárníků, mediků, profesorů) a patientských příběhů. K nejběžnějším pointám patří nedorozumění, kdy pacient nepochopí, co by měl při léčbě dělat. Jednotlivé obory mají přitom různé zápletky – u stomatology obavu z bolestivosti zákroku, v pediatrii roztomilé dětské repliky atd. Zajímavými figurkami jsou i odborníci – otolaryngologové s kulatým zrcátkem a dírkou uprostřed nebo neurologové se svým pověstným kladívkem. Nejdůležitější u zdravotnického humoru je ale odlehčení situací, kdy pacient přináší svůj uzlíček nervů přes práh ordinace. Úsměvný pohled na svět je právě zde lepší než tuba prášků na uklidnění.

Autor: Štěpán Svačina, Pavel Kasal; nakladatelství: Mladá fronta klu

INFORMAČNÍ ZDROJE

Staletími lékařského vědění

Ústav vědeckých informací (ÚVI) má kromě nejnovějších knižních fondů běžně užívaných studenty a pedagogy v péči i lékařské texty několik set let staré. Řada těchto exemplářů pamatuje boje třicetileté války a nesčetné morové epidemie. Na starost máme zejména 2557 svazků unikátní sbírky rukopisů a starých tisků Ústavu dějin lékařství: knih z 15. až 19. století i několika výtisků ze století 20. Vytváříme podrobné katalogizační záznamy pro ALEPH, vybrané knihy digitalizujeme a lze je zpřístupnit v online sbírce Bibliotheca facultatis medica prima (kramerius.lf.cuni.cz). Kromě pravidelné údržby se knihám věnuje zkušená restaurátorka. V případě zájmu můžeme popsat nebo zdigitalizovat historické fondy dalších ústavů či klinik. Takové zpracování fondu starých tisků proběhlo pro Ústav lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky. V současnosti se zpracovávají staré tisky ve vlastnictví Ústavu histologie a embryologie, které byly taktéž deponovány do kontrolovaného prostředí v prostorách ÚVI.

Markéta Ivánková, ÚVI

Blahopřejeme k červencovým, srpnovým a zářijovým výročím

prof. MUDr. Haně Papežové, CSc.,
z Psychiatrické kliniky I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Antonínu Sosnovi, DrSc.,
z Ortopedické kliniky I. LF UK a NNB

prof. MUDr. Janu Kvasničkovi, DrSc.,
z I. interní kliniky I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Haně Hubálkové, Ph.D.,
ze Stomatologické kliniky I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Vladimíru Benešovi, DrSc.,
z Neurochirurgické a neurootologické kliniky I. LF UK a ÚVN

prof. MUDr. Iljovi Střížovi, CSc.,
z Ústavu imunologie a mikrobiologie
I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Emanuelu Nečasovi, DrSc.,
z Ústavu patologické fyziologie I. LF UK

prof. MUDr. Deboře Karetové, CSc.,
z II. interní kliniky I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Jaromíru Myslivečkovi, Ph.D.,
z Fyziologického ústavu I. LF UK

prof. MUDr. Evě Topinkové, CSc.,
z Geriatrické kliniky I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Vladimíru Visokaiovi, Ph.D.,
z Chirurgické kliniky I. LF UK a TN

doc. MUDr. Ivě Příhodové, Ph.D.,
z Neurologické kliniky I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Janu Dvořáčkovi, DrSc.,
z Urologické kliniky I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Janu Malíkově, CSc.,
z III. interní kliniky I. LF UK a VFN

doc. Mgr. Vladimíru Rogalewiczovi, CSc.,
z Kliniky adiktologie I. LF UK a VFN

prof. Ing. Stanislavu Kmochovi, CSc.,
z Kliniky dětského a dorostového lékařství
I. LF UK a VFN

syk

V červenci se uskutečnila tisková konference věnovaná komplexní péči o pacienty s nádory CNS. Aby byla taková péče zajištěna, rozšíří Neurochirurgická a neuroonkologická klinika 1. LF UK a ÚVN Praha své terapeutické portfolio o nový radiochirurgický přístroj. Foto: archiv 1. LF UK

Na seznamovacích kurzech v Dobronicích si prvníci vyzkoušeli první pomoc zážitkem. Foto: archiv 1. LF UK

Ve zdravém těle zdravý duch! A to nejen v Dobronicích :) Foto: archiv 1. LF UK

Festival První republika 15. září 2018 na Vyšehradě zahájil děkan Aleksi Šedo a spolu s ním i prezident osvoboditel T. G. Masaryk! Foto: archiv LF UK

Děti i dospělí si na festivalu mohli prohlédnout dobových stanovišť. velmi zajímavou expozici připravila Československá obec legionářská. Foto: archiv LF UK

Na Vyšehradě nechyběla ani delegace z oblíbeného seriálu První republika – režisér Biser Arichtev (na snímku uprostřed) dorazil spolu s několika herci. Foto: archiv LF UK

K vidění byl na festivalu mj. i motocykl Douglas z roku 1914, který později využívali zdravotníci červeného kříže. Foto: archiv LF UK

Na tiskové konferenci 3. září 2018, která se konala u příležitosti 70. výročí léčby závislostí u Apolináře, odborníci z Kliniky adiktologie diskutovali o alkoholismu u žen. Foto: archiv LF UK

V září jsme ve Faustaku pokřtili také knihu Encyklopedie zdravotnického humoru autorů Štěpána Svačiny (na snímku vlevo) a Pavla Kasala (na snímku vpravo). Foto: archiv 1. LF UK

Hana Papežová, hlavní autorka knihy Anorexie, bulimie a psychogenní přejídání, při křtu 18. září v Akademickém klubu 1. LF UK. Kmotrou knihy se stala mj. i Gabriela Koukalová. Foto: archiv 1. LF UK

Zářijovým hostem v Křesle pro Fausta byl známý herec a docent divadelní režie Jan Kačer. Foto: archiv 1. LF UK

Od základní preventivní péče po vysoce specializované zákroky jsme Vaším partnerem na cestě ke zdraví.

VY A VAŠE KARIÉRA

*Investujeme do svých zaměstnanců,
do svých nemocnic a do moderního vybavení.*

JSME PŘIPRAVENI INVESTOVAT I DO VÁS!

PŘIDEJTE SE K NÁM!

facebook.com/spolecnostagel

www.agel.cz

